

Denne tekst tjener udelukkende som dokumentationsværktøj og har ingen retsvirkning. EU's institutioner påtager sig intet ansvar for dens indhold. De autentiske udgaver af de relevante retsakter, inklusive deres betragtninger, er offentliggjort i den Europæiske Unions Tidende og kan findes i EUR-Lex. Disse officielle tekster er tilgængelige direkte via linkene i dette dokument

► **B****RÅDETS DIREKTIV 92/43/EØF****af 21. maj 1992****om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter**

(EFT L 206 af 22.7.1992, s. 7)

Ændret ved:

		Tidende		
		nr.	side	dato
► <u>M1</u>	Rådets direktiv 97/62/EF af 27. oktober 1997	L 305	42	8.11.1997
► <u>M2</u>	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1882/2003 af 29. september 2003	L 284	1	31.10.2003
► <u>M3</u>	Rådets direktiv 2006/105/EF af 20. november 2006	L 363	368	20.12.2006
► <u>M4</u>	Rådets direktiv 2013/17/EU af 13. maj 2013	L 158	193	10.6.2013

Ændret ved:

► <u>A1</u>	Tiltrædelsesakt for Østrig, Finland og Sverige (tilpasset ved Rådets beslutning 95/1/EF, Euratom, EKSF)	C 241	21	29.8.1994
► <u>A2</u>	Akt vedrørende vilkårene for Den Tjekkiske Republik, Republikken Estlands, Republikken Cypern, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltes, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union	L 1	1	1.1.1995
		L 236	33	23.9.2003

▼B

RÅDETS DIREKTIV 92/43/EØF
af 21. maj 1992
om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

Definitioner

Artikel 1

I dette direktiv forstås ved:

- a) *bevaring*: de foranstaltninger, der er nødvendige for at opretholde eller genoprette naturtyper og bestande af arter af vilde dyr og planter i en gunstig tilstand som defineret i henholdsvis litra e) og i)
- b) *naturtyper*: land- eller vandområder, som er kendetegnet ved særlige geografiske, abiotiske eller biotiske træk, uanset om de er helt eller delvis naturlige
- c) *naturtyper af fællesskabsbetydning*: de levesteder, der inden for det i artikel 2 nævnte område:
  - i) er i fare for at forsvinde i deres naturlige udbredelsesområde, eller
  - ii) har et begrænset naturligt udbredelsesområde, fordi de er gået tilbage, eller fordi de fra naturens hånd er begrænsede, eller

▼M3

- iii) er tydelige eksempler på de kendetegn, der er typiske for et eller flere af følgende ni biogeografiske områder: alpeområde, atlantisk område, sorte havsområde, borealt område, kontinentalt område, makaronesisk område, middelhavsområde, pannonic område og steppeområde.

▼B

Disse naturtyper er opført eller vil kunne opføres i bilag I

- d) *prioriterede naturtyper*: de naturtyper, der er i fare for at forsvinde på det i artikel 2 nævnte område, og for hvis bevaring Fællesskabet har et særlig ansvar under hensyn til omfanget af andelen af deres naturlige udbredelse inden for det område, der er nævnt i artikel 2; disse prioriterede naturtyper er markeret med en stjerne (*) i bilag I

▼B

- e) *en naturtypes bevaringsstatus:* resultatet af alle de forhold, der indvirker på en naturtype og på de karakteristiske arter, som lever dér, og som på lang sigt kan påvirke dens naturlige udbredelse, dens struktur og funktion samt de karakteristiske arters overlevelse på lang sigt inden for det område, der er nævnt i artikel 2.

En naturtypes »bevaringsstatus« anses for »gunstig«, når

- det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse, og
  - den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dets opretholdelse på lang sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid, samt når
  - bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig efter litra i)
- f) *levested for en art:* et miljø, der defineres af specifikke abiotiske og biotiske faktorer, og hvor arten lever på et af stadierne i sin livscyclus
- g) *arter af fællesskabsbetydning:* de arter, der inden for det i artikel 2 nævnte område er:
- i) truet, med undtagelse af dem, hvis naturlige udbredelsesområde dækker en marginal del af området, og som derfor hverken er truede eller sårbarer inden for det vestlige palæoarktiske område, eller
  - ii) sårbarer, dvs. som antages i nær fremtid at ville kunne overgå til kategorien af truede arter, hvis de forhold, der er skyld i truslen, fortsat gør sig gældende, eller
  - iii) sjældne, dvs. at deres bestande er små og ganske vist ikke i øjeblikket truede eller sårbarer men risikerer at blive det; disse arter findes i begrænsede geografiske områder eller sparsomt spredt over et større areal, eller
  - iv) endemiske og kræver særlig opmærksomhed på grund af deres særlige levested og/eller de mulige følger, som en udnyttelse af dem kan have for deres bevaringsstatus.

Disse arter er opført eller kunne opføres i bilag II og/eller bilag IV eller bilag V

- h) *prioriterede arter:* de arter, som er nævnt i litra g), nr. i, og for hvis bevaring Fællesskabet har et særligt ansvar under hensyn til omfanget af andelen af deres naturlige udbredelse inden for det område, der er nævnt i artikel 2; prioriterede arter er markeret med en stjerne (*) i bilag II

▼B

- i) *en arts bevaringsstatus:* resultatet af alle de forhold, der indvirker på arten og som på lang sigt kan få indflydelse på dens bestandes udbredelse og talrighed inden for det område, der er nævnt i artikel 2.

En arts »bevaringsstatus« anses for »gunstig«, når

- data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som en leve-dygtig bestanddel af dens naturlige levesteder, og
  - artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlig for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
  - der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på lang sigt at bevare dens bestande
- j) *lokalitet:* et bestemt geografisk område, hvis areal er klart afgrænset

- k) *lokalitet af fællesskabsbetydning:* en lokalitet, der i det eller de biogeografiske område(r), som den tilhører, bidrager væsentligt til at opretholde eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for en af naturtyperne i bilag I eller for en af arterne i bilag II, og som også kan bidrage væsentligt til at sikre sammenhængen i Natura 2000, jf. artikel 3, og/eller som bidrager væsentligt til at opretholde den biologiske diversitet i det eller de pågældende biogeografiske område(r).

For så vidt angår dyrearter, der kræver et stort område, svarer lokaliteterne af fællesskabsbetydning til de steder inden for den pågældende arts naturlige udbredelsesområde, der frembyder de fysiske eller biologiske elementer, der er afgørende for artens liv og reproduktion

- l) *særligt bevaringsområde:* et område af fællesskabsbetydning, som medlemsstaterne har udpeget ved en retsakt, en administrativ bestemmelse og/eller en aftale, og hvor der gennemføres de bevaringsforanstaltninger, der er nødvendige for at opretholde eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og/eller de arter, for hvilke lokaliteten er udpeget

- m) *enhed:* ethvert dyr eller enhver plante, levende eller død, af de arter, der er nævnt i bilag IV og bilag V, enhver del eller ethvert produkt heraf samt enhver anden vare, hvis det af et ledsgadedokument, emballagen, et mærke, en etiket eller på anden måde fremgår, at der er tale om dele eller produkter af disse dyr- eller planterarter

- n) *udvalget:* det udvalg, der nedsættes i medfør af artikel 20.

▼B*Artikel 2*

1. Formålet med dette direktiv er at bidrage til at sikre den biologiske diversitet ved at bevare naturtyperne samt de vilde dyr og planter inden for det af medlemsstaternes område i Europa, hvor Traktaten finder anvendelse.

2. De foranstaltninger, der træffes efter dette direktiv, tager sigte på at opretholde eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper samt vilde dyre- og plantearter af fællesskabsbetydning.

3. De foranstaltninger, der træffes efter dette direktiv, tager hensyn til de økonomiske, sociale og kulturelle behov og til regionale og lokale særpræg.

Bevaring af naturtyper og af levesteder for arter*Artikel 3*

1. Der oprettes et sammenhængende europæisk økologisk net af særlige bevaringsområder under betegnelsen Natura 2000. Dette net, der består af lokaliteter, der omfatter de naturtyper, der er nævnt i bilag I, og levesteder for de arter, der er nævnt i bilag II, skal sikre opretholdelse eller i givet fald genopretning af en gunstig bevaringsstatus for de pågældende naturtyper og levestederne for de pågældende arter i deres naturlige udbredelsesområde.

Natura 2000-nettet omfatter ligeledes de særligt beskyttede områder, som medlemsstaterne har udlagt i medfør af direktiv 79/409/EØF.

2. Hver medlemsstat bidrager til oprettelsen af Natura 2000 i forhold til andelen af naturtyperne og levestederne for arterne efter stk. 1, der er repræsenteret på dens område. I overensstemmelse med artikel 4 udpeger hver stat med henblik herpå lokaliteter som særlige bevaringsområder under hensyn til målene i stk. 1.

3. I de tilfælde, hvor medlemsstaterne finder der nødvendigt, bestræber de sig på at styrke den økologiske sammenhæng i Natura 2000 ved at opretholde eller i givet fald udvikle de landskabselementer, der er nævnt i artikel 10, og som er af afgørende betydning for vilde dyr og planter.

Artikel 4

1. På grundlag af kriterierne i bilag III (etape 1) og de relevante videnskabelige oplysninger foreslår hver medlemsstat en liste over lokaliteter, og det oplyses, hvilke naturtyper efter bilag I og hvilke naturligt hjemmehørende arter efter bilag II der findes på disse lokaliteter. For dyrearter, der lever inden for store områder, svarer disse lokaliteter til

▼B

steder inden for disse arters naturlige udbredelsesområde, som frembyder de fysiske eller biologiske elementer, der er væsentlige for deres liv og reproduktion. For akvatiske arter, som lever inden for store områder, foreslår disse lokaliteter kun, hvis det er muligt klart at udpege et område, som frembyder de fysiske og biologiske elementer, der er afgørende for arternes liv og reproduktion. Medlemsstaterne foreslår eventuelt tilpasning af denne liste på baggrund af resultaterne af overvågningen efter artikel 11.

Listen sendes til Kommissionen inden tre år efter direktivets meddelelse sammen med oplysninger om hver lokalitet. Disse oplysninger skal omfatte et kort over lokaliteten, dens navn, beliggenhed og udstrækning samt data fremkommet ved anvendelse af de særlige kriterier i bilag III (etape 1) og indgives på en formular udarbejdet af Kommissionen efter fremgangsmåden i artikel 21.

2. På grundlag af kriterierne i bilag III (etape 2) og for hver af de ►M3 ni ▲ biogeografiske områder, der er nævnt i artikel 1, litra c), nr. iii), og for hele det område, der er nævnt i artikel 2, stk. 1, opstiller Kommissionen i forståelse med hver af medlemsstaterne og på grundlag af medlemssternes lister et udkast til en liste over lokaliteter af fællesskabsbetydning, hvoraf det fremgår, på hvilke lokaliteter der findes en eller flere prioriterede naturtyper, eller hvor der lever en eller flere prioriterede arter.

De medlemsstater, hvis lokaliteter med en eller flere prioriterede naturtyper og en eller flere prioriterede arter i udstrækning udgør mere end 5 % af deres område, kan i forståelse med Kommissionen anmode om, at kriterierne i bilag III (etape 2) anvendes mere smidigt ved udvælgelse af alle lokaliteter af fællesskabsbetydning på deres område.

Den liste over lokaliteter, der er udvalgt som lokaliteter af fællesskabsbetydning, og som viser lokaliteter med en eller flere prioriterede naturtyper eller en eller flere prioriterede arter, vedtages af Kommissionen efter fremgangsmåden i artikel 21.

3. Den i stk. 2 nævnte liste opstilles inden seks år efter direktivets meddelelse.

4. Når en lokalitet af fællesskabsbetydning er udvalgt efter fremgangsmåden i stk. 2, udpeger den pågældende medlemsstat denne lokalitet som særligt bevaringsområde hurtigst muligt og inden for højst seks år, idet prioriteringen fastsættes i lyset af lokaliteternes betydning for opretholdelse eller genopretning af en gunstig bevaringsstatus for en naturtype i bilag I eller en art i bilag II og for sammenhængen i Natura 2000 og i lyset af den fare for forringelse eller ødelæggelse, som lokaliteterne er utsat for.

▼B

5. Så snart en lokalitet er opført på listen i stk. 2, tredje afsnit, er den omfattet af artikel 6, stk. 2, 3 og 4.

Artikel 5

1. Når Kommissionen i undtagelsestilfælde finder, at en lokalitet med en prioriteret naturtype eller en prioriteret art, der på grundlag af relevante og pålidelige videnskabelige oplysninger forekommer den at være uundværlig for opretholdelsen af denne prioriterede naturtype eller for denne prioriterede arts overlevelse, ikke er opført på en national liste, jf. artikel 4, stk. 1, indledes der en bilateral samrådsprocedure mellem den pågældende medlemsstat og Kommissionen med henblik på at sammenligne de videnskabelige data, som parterne har anvendt.

2. Hvis der fortsat er uenighed efter udløbet af en samrådsperiode på højst seks måneder, sender Kommissionen et forslag til Rådet om udvægelse af lokaliteten som en lokalitet af fællesskabsbetydning.

3. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed inden tre måneder efter forslagets forelæggelse.

4. I samrådsperioden, og indtil Rådet træffer afgørelse, er den berørte lokalitet omfattet af artikel 6, stk. 2.

Artikel 6

1. For de særlige bevaringsområder iværksætter medlemsstaterne de nødvendige bevaringsforanstaltninger, hvilket i givet fald kan indebære hensigtsmæssige forvaltningsplaner, som er specifikke for lokaliteterne eller integreret i andre udviklingsplaner, samt de relevante retsakter, administrative bestemmelser eller aftaler, der opfylder de økologiske behov for naturtyperne i bilag I og de arter i bilag II, der findes på lokaliteterne.

2. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger for at undgå forringelse af naturtyperne og levestederne for arterne i de særlige bevaringsområder samt forstyrrelser af de arter, for hvilke områderne er udpeget, for så vidt disse forstyrrelser har betydelige konsekvenser for dette direktivs målsætninger.

3. Alle planer eller projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning, men som i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke en sådan lokalitet væsentligt, vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne. På baggrund af konklusionerne af vurderingen af virkningerne på lokaliteten, og med forbehold af stk. 4, giver de kompetente nationale myndigheder først deres tilslutning til en plan eller et projekt, når de har sikret sig, at den/det ikke skader lokalitetens integritet, og når de — hvis det anses for nødvendigt — har hørt offentligheden.

▼B

4. Hvis en plan eller et projekt, på trods af at virkningerne på lokaliteten vurderes negativt, alligevel skal gennemføres af bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social eller økonomisk art, fordi der ikke findes nogen alternativ løsning, træffer medlemsstaten alle nødvendige kompensationsforanstaltninger for at sikre, at den globale sammenhæng i Natura 2000 beskyttes. Medlemsstaten underretter Kommissionen om, hvilke kompensationsforanstaltninger der træffes.

Hvis der er tale om en lokalitet med en prioriteret naturtype og/eller en prioriteret art, kan der alene henvises til hensynet til menneskers sundhed og den offentlige sikkerhed eller væsentlige gavnlige virkninger på miljøet, eller, efter udtalelse fra Kommissionen, andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser.

Artikel 7

Forpligtelserne i artikel 6, stk. 2, 3 og 4, i nærværende direktiv træder i stedet for forpligtelserne i artikel 4, stk. 4, første punktum, i direktiv 79/409/EØF, for så vidt angår de områder, der er udlagt som særligt beskyttede efter artikel 4, stk. 1, eller tilsvarende anerkendt efter artikel 4, stk. 2, deri, fra datoen for nærværende direktivs iværksættelse eller fra den dato, hvor en medlemsstat har udlagt eller anerkendt områderne efter direktiv 79/409/EØF, hvis denne dato er senere.

Artikel 8

1. Samtidig med deres forslag vedrørende lokaliteter, der vil kunne udpeges som særlige bevaringsområder, og hvor der findes prioriterede naturtyper og/eller prioriterede arter, sender medlemsstaterne efter behov Kommissionen deres overslag over omfanget af den EF-samfinansiering, de anser for nødvendig, for at de kan opfylde deres forpligtelser i henhold til artikel 6, stk. 1.

2. I forståelse med hver enkelt af de pågældende medlemsstater fastlægger Kommissionen for lokaliteter, der er af fællesskabsbetydning, og for hvilke der søges om samfinansiering, de foranstaltninger, der er absolut nødvendige for opretholdelse eller genopretning af en gunstig bevaringsstatus for de prioriterede naturtyper og prioriterede arter i de pågældende lokaliteter, samt disse foranstaltningers samlede omkostninger.

3. Kommissionen foretager i forståelse med den pågældende medlemsstat en vurdering af den finansiering, herunder samfinansiering, der er behov for til gennemførelsen af de foranstaltninger, der er anført i stk. 2, idet der blandt andet tages hensyn til koncentrationen af prioriterede naturtyper og/eller prioriterede arter på medlemsstaterne område og den relative byrde i forbindelse med de påkrævede foranstaltninger.

▼B

4. I overensstemmelse med den vurdering, der er omhandlet i stk. 2 og 3, vedtager Kommissionen under hensyn til de finansielle midler, som er disponible i henhold til de relevante fællesskabsinstrumenter, samt efter fremgangsmåden i artikel 21 en prioriteret aktionsplan for de foranstaltninger, der indebærer samfinansiering, og som skal træffes, når lokaliteten er udpeget i henhold til artikel 4, stk. 4.

5. De foranstaltninger, der ikke medtages i aktionsplanen på grund af utilstrækkelige midler, samt de, der er medtaget i ovennævnte aktionsplan, men som ikke har modtaget den nødvendige samfinansiering, eller som kun er delvis samfinansieret, skal tages op til fornyet overvejelse efter fremgangsmåden i artikel 21 i forbindelse med revisionen af aktionsplanen hvert andet år og kan indtil da udsættes af medlemsstaterne, indtil revisionen finder sted. Revisionen skal i givet fald tage hensyn til den nye situation, der gør sig gældende for den pågældende lokalitet.

6. I områder, hvor foranstaltninger, der afhænger af samfinansiering, udsættes, afstår medlemsstaterne fra enhver ny foranstaltning, der må formodes at medføre en forringelse af disse områder.

Artikel 9

Kommissionen, der handler efter fremgangsmåden i artikel 21, vurderer regelmæssigt Natura 2000's bidrag til gennemførelsen af målene i artikel 2 og 3. I den forbindelse kan opnåelse af en lokalitets status som særligt bevaringsområde komme på tale, hvis overvågningen efter artikel 11 viser, at den naturlige udvikling berettiger dertil.

Artikel 10

Medlemsstaterne skal, i det omfang de finder det nødvendigt og inden for rammerne af deres politik for fysisk planlægning og udvikling, og navnlig med henblik på at styrke den økologiske sammenhæng i Natura 2000-nettet, bestræbe sig på at fremme forvaltningen af de elementer i landskabet, der er af afgørende betydning for vilde dyr og planter.

Der er tale om sådanne elementer, som ved deres lineære og kontinuerlige struktur (som f.eks. vandløb med deres bredder eller de traditionelle systemer til afgrænsning af marker) eller deres rolle som trædesten (som f.eks. småsøer og småskove) er væsentlige for vilde arters migration, spredning og genetiske udveksling.

Artikel 11

Medlemsstaterne overvåger de i artikel 2 nævnte naturtypers og arters bevaringsstatus og tager især hensyn til prioriterede naturtyper og prioriterede arter.

▼B

Beskyttelse af arter

Artikel 12

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag IV, litra a), med forbud mod:

- a) alle former for forsætlig indfangning eller drab af enheder af disse arter i naturen
- b) forsætlig forstyrrelse af disse arter, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer
- c) forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg i naturen
- d) beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder.

2. For disse dyrearter forbyder medlemsstaterne opbevaring, transport eller salg af eller bytte med og udbud til salg eller bytte af enheder, der er indsamlet i naturen, med undtagelse af dem, der lovligt er indsamlet inden iværksættelsen af dette direktiv.

3. Forbuddene i stk. 1, litra a) og b), samt stk. 2 gælder for alle livsstadier hos de dyr, der er omfattet af denne artikel.

4. Medlemsstaterne indfører en ordning med tilsyn med uforsætlig indfangning eller drab af de dyrearter, der er nævnt i bilag IV, litra a). På grundlag af de indhentede oplysninger gennemfører medlemsstaterne de yderligere undersøgelser eller træffer de bevaringsforanstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at uforsætlig indfangning eller drab ikke får en væsentlig negativ virkning for de pågældende dyrearter.

Artikel 13

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at indføre en streng beskyttelsesordning for de planterarter, der er nævnt i bilag IV, litra b), med forbud mod:

- a) forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen
- b) opbevaring, transport, salg af eller bytte med og udbud til salg eller bytte af enheder af disse arter, der er indsamlet i naturen, med undtagelse af dem, der lovligt er indsamlet inden dette direktivs iværksættelse.

2. Forbuddene i stk. 1, litra a) og b), gælder for alle livsstadier for de planter, der er omfattet af denne artikel.

▼B*Artikel 14*

1. Hvis medlemsstaterne på baggrund af overvågningen efter artikel 11 finder det nødvendigt, træffer de foranstaltninger med henblik på at sikre, at indsamling i naturen af enheder af de vilde dyre- og plantearter, der er nævnt i bilag V, og udnyttelsen heraf er forenelig med opretholdelsen af en tilfredsstillende bevaringsstatus for disse arter.

2. Hvis sådanne foranstaltninger anses for nødvendige, skal de indbefatte en fortsættelse af overvågningen efter artikel 11. De kan desuden navnlig omfatte:

- bestemmelser om adgangen til visse arealer
- midlertidigt eller lokalt forbud mod indsamling af enheder i naturen og udnyttelse af visse bestande
- regulering af indsamlingsperioderne og/eller indsamlingsmåderne
- anvendelse ved indfangningen af jagt- eller fiskeriregler, der tager hensyn til sådanne bestandes bevaring
- indførelse af en ordning med indsamlingstilladelser eller kvoter
- regulering af køb, salg, udbud til salg, opbevaring eller transport med henblik på salg af enheder
- opdræt i fangenskab af dyrearter og kunstig opformering af plantearter under strengt kontrollerede forhold med henblik på at reducere indsamlingen i naturen
- vurdering af de vedtagne foranstaltningers virkning.

Artikel 15

Ved indfangning eller drab af de vilde dyrearter, som er nævnt i bilag V, litra a), og ved anvendelse efter artikel 16 af fravigelser i forbindelse med indsamling, indfangning eller drab af de arter, der er nævnt i bilag IV, litra a), forbyder medlemsstaterne anvendelse af alle ikke-selektive midler, der lokalt kan medføre, at bestande af en art forsvinder eller udsættes for alvorlige forstyrrelser, navnlig

- a) anvendelse af de indfangnings- og drabsmetoder, der er nævnt i bilag VI b)
- b) enhver form for indfangning eller drab fra de transportmidler, der er nævnt i bilag VI b).

▼B*Artikel 16*

1. Hvis der ikke findes nogen anden brugbar løsning, og fravigelsen ikke hindrer opretholdelse af den pågældende bestands bevaringsstatus i dens naturlige udbredelsesområde, kan medlemsstaterne fravige bestemmelserne i artikel 12, 13, 14 og 15, litra a) og b):

- a) for at beskytte vilde dyr og planter og bevare naturtyperne
- b) for at forhindre alvorlig skade navnlig på afgrøder, besætning, skove, fiskeri, vand og andre former for ejendom
- c) af hensyn til den offentlige sundhed og sikkerhed eller af andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social og økonomisk art, og hensyn til væsentlige gavnlige virkninger på miljøet
- d) med henblik på forskning og undervisning, genopretning af en bestand, genudsætning af disse arter og opdræt med henblik herpå, herunder kunstig opformering af planter
- e) for under omhyggeligt kontrollerede betingelser selektivt og i begrænset omfang at tillade indsamling eller opbevaring af enheder af de arter, der er nævnt i bilag IV, i et antal, der er begrænset og specifiseret af de kompetente nationale myndigheder.

2. Medlemsstaterne sender hvert år en rapport til Kommissionen efter den model, som udvalget fastlægger, om fravigelserne efter stk. 1. Kommissionen udtales sig om fravigelserne inden for højest tolv måneder efter modtagelsen af rapporten og underretter udvalget.

3. Rapporterne skal indeholde oplysninger om:

- a) de arter, der er omfattet af fravigelserne, og begrundelsen herfor, bl.a. risikoens art, med angivelse i givet fald af afviste alternative løsninger og anvendte videnskabelige oplysninger
- b) de midler, ordninger eller metoder, der er tilladt i forbindelse med indfangning eller drab af dyrearter, og begrundelsen for anvendelsen heraf
- c) de omstændigheder med hensyn til tid og sted, hvorunder disse fravigelser tillades
- d) den myndighed, der er bemyndiget til at erklære og kontrollere, at disse betingelser er opfyldt, og til at træffe beslutning om, hvilke midler, ordninger eller metoder der må anvendes, inden for hvilke grænser og af hvilke tjenester samt hvilke personer der har ansvaret for gennemførelsen
- e) de kontrolforanstaltninger, der iværksættes, og resultaterne heraf.

▼B**Oplysninger***Artikel 17*

1. Hvert sjette år efter udløbet af fristen i artikel 23 aflægger medlemsstaterne rapport om gennemførelsen af de foranstaltninger, der er truffet i medfør af dette direktiv. Rapporten indeholder navnlig oplysninger om bevaringsforanstaltningerne i artikel 6, stk. 1, samt en vurdering af disse foranstaltningers virkninger for bevaringen af naturtyperne i bilag I og arterne i bilag II og de vigtigste resultater af overvågningen efter artikel 11. Rapporten, der skal være i overensstemmelse med den model, som udvalget fastlægger, fremsendes til Kommissionen og gøres offentligt tilgængelig.

2. Kommissionen udarbejder en sammenfattende rapport på grundlag af de i stk. 1 nævnte rapporter. Denne rapport omfatter en passende vurdering af de fremskridt, der er opnået, navnlig Natura 2000's bidrag til gennemførelsen af målene i artikel 3. Udkastet til den del af rapporten, der omfatter de oplysninger, en medlemsstat indgiver, fremsendes til myndighederne i den pågældende medlemsstat med henblik på at blive verificeret. Den endelige udgave af rapporten forelægges for udvalget og offentliggøres af Kommissionen senest to år efter modtagelsen af de i stk. 1 nævnte rapporter, og den sendes til medlemsstaterne, Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Medlemsstaterne kan markere de områder, der udpeges efter dette direktiv, med EF-skilte, som udvalget har udarbejdet med henblik herpå.

Forskning*Artikel 18*

1. Medlemsstaterne og Kommissionen støtter forskning og videnskabeligt arbejde, der er nødvendigt under hensyn til målene i artikel 2 og forpligtelsen efter artikel 11. De udveksler oplysninger for på tilfredsstillende måde at samordne den forskning, der gennemføres i medlemsstaterne og på fællesskabsplan.

2. Opmærksomheden rettes især mod videnskabeligt arbejde, der er nødvendigt for at iværksætte artikel 4 og 10, og forskningssamarbejdet over grænserne støttes.

Procedure for ændring af bilagene*Artikel 19*

De ændringer, der er nødvendige for at tilpasse bilag I, II, III, V og VI til den tekniske og videnskabelige udvikling, vedtages af Rådet med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen.

▼B

De ændringer, der er nødvendige for at tilpasse bilag IV til den tekniske og videnskabelige udvikling, vedtages af Rådet med enstemmighed på forslag af Kommissionen.

Udvalg**▼M2***Artikel 20*

Kommissionen bistås af et udvalg.

Artikel 21

1. Når der henvises til denne artikel, anvendes artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EU (¹), jf. dennes artikel 8.

Perioden i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EU fastsættes til tre måneder.

2. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

▼B**Tillægsbestemmelser***Artikel 22*

Ved iværksættelsen af bestemmelserne i dette direktiv skal medlemsstaterne:

a) undersøge hensigtsmæssigheden af at genindføre arterne i bilag IV, der er naturligt hjemmehørende på deres område, når dette vil kunne bidrage til deres bevaring, forudsat at det ved en undersøgelse, hvori der ligeledes tages hensyn til de erfaringer, der er gjort af andre medlemsstater eller andetsteds, er godt gjort, at denne genindførelse effektivt vil bidrage til at genoprette en gunstig bevaringsstatus for disse arter og først finder sted efter passende høring af den berørte offentlighed

b) påse, at forsætlig indførelse i naturen af enhver art, som ikke er naturligt hjemmehørende på deres område, reguleres således, at der ikke tilføjes naturtyperne i deres naturlige udbredelsesområde eller det naturligt hjemmehørende vilde dyre- og planteliv nogen skade, og forbyde denne indførelse, hvis de finder det nødvendigt; resultaterne af vurderingerne meddeles udvalget til orientering

c) fremme uddannelse og generel oplysning om behovet for at beskytte vilde dyre- og planterarter og at bevare deres levesteder og forskellige naturtyper.

(¹) Rådets afgørelse 1999/468/EU af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelselsbeføjelser, der tillægges Kommissionen (EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23).

▼B

Afslutende bestemmelser

Artikel 23

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden for en frist på to år fra dets meddelelse. De underretter straks Kommissionen herom.
2. Når medlemsstaterne vedtager disse love og administrative bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.
3. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 24

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

▼M4*BILAG I***NATURTYPER AF FÆLLESSKABSBETYDNING, HVIS BEVARING
KRÆVER UDPEGNING AF SÆRLIGE BEVARINGSOMRÅDER****Fortolkning**

Vejledning til fortolkning af hver naturtype findes i »Fortolkningsmanualen til Den Europæiske Unions Habitater«, som er godkendt af det udvalg, der er oprettet i henhold til artikel 20 (»Habitat-Udvalget«), og udgivet af Europa-Kommisionen⁽⁺⁾.

Koden svarer til Natura 2000 koden.

Tegnet »*« betyder: prioriterede levesteder.

**1. LEVESTEDER I KYSTEGNE OG HALOFYTISK (SALTPÅVIRKET)
VEGETATION**

11. Havvand og tidevandsafhængige miljøer

1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand

1120 * *Posidonia*-bevoksninger (*Posidonia oceanicae*)

1130 Flodmundinger

1140 Mudder og sandflader blottet ved ebbe

1150 * Kystlaguner og strandsøer

1160 Større lavvandede bugter og vige

1170 Rev

1180 Havklinter eller -klipper og stenede strande

12. Havklinter eller -klipper og stenede strande

1210 Enårig vegetation på stenede strande

1220 Flerårig vegetation på stenede strande

1230 Klinter eller klipper med vegetation langs de atlantiske kyster og Østersø-kysterne

1240 Klinter eller klipper med vegetation langs Middelhavskysterne med endemiske *Limonium* spp.

1250 Klinter eller klipper med endemisk flora langs de makaronesiske kyster

13. Atlantiske og kontinentale strandenge og saltenge

1310 Kveller (*Salicornia*) og andre enårlige plantearter, der koloniserer mudder og sand

1320 Vadegræssamfund (*Spartinion maritimae*)

1330 Atlanterhavs-strandenge (*Glauco-Puccinellitalia maritimae*)

1340 * Indlandssaltenge

14. Strandenge og saltenge langs Middelhavskysterne og de varme atlantiske kyster

1410 Middelhavs-strandenge (*Juncetalia maritimi*)

1420 Saltpåvirket krat langs Middelhavskysterne og de varme atlantiske kyster (*Sarcocornetea fruticosi*)

(+) »Interpretation Manual of European Union Habitats, version EUR 15/2«, godkendt af Habitat-Udvalget den 4. oktober 1999, og »Amendments to the Interpretation Manual of European Union Habitats with a view to EU enlargement« (Hab. 01/11b-rev. 1), godkendt af Habitat-Udvalget den 24. april 2002 efter skriftlig høring, Europa-Kommisionen, Generaldirektoratet for Miljø.

▼M4

- 1430 Salt- og kvælstofpåvirkede krat (*Pegano-Salsoletea*)
15. **Indlands-saltstepper- og -gipsstepper**
- 1510 * Mediterrane saltstepper (*Limonietalia*)
- 1520 * Iberisk gipssteppevegetation (*Gypsophiletalia*)
- 1530 * Pannoniske saltstepper og salttenge
16. **Boreale øgrupper samt kyster og hævet havbund ved Østersøen**
- 1610 Marine åse, der danner øer med sand-, klippe- eller stenstrandsvegetation og sublittoral vegetation i Østersøen
- 1620 Boreale holme og småøer i Østersøen
- 1630 * Boreale strandenge ved Østersøen
- 1640 Boreale sandstrande med flerårig vegetation ved Østersøen
- 1650 Boreale smalle havarme i Østersøen
2. KYST- OG INDLANDSKLITTER
21. **Kystklitter langs Atlanterhavs-, Nordsø- og Østersøkysterne**
- 2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
- 2120 Hvide klitter og vandremiler med *Ammophila arenaria*
- 2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
- 2140 * Stabile kalkfattige klitter med *Empetrum nigrum* (klithede)
- 2150 * Stabile kalkfattige atlantiske klitter (*Calluno-Ulicetea*)
- 2160 Klitter med havtorn (*Hippophaë rhamnoides*)
- 2170 Klitter med gråris (*Salix repens* ssp. *argentea* (*Salicion arenariae*))
- 2180 Skovbevoksede klitter i de atlantiske, kontinentale og boreale regioner
- 2190 Fugtige klitlavninger
- 21A0 Machair (* i Irland)
22. **Kystklitter langs Middelhavskysterne**
- 2210 Stabile klitter langs kysten med *Crucianellion maritimae*
- 2220 Klitter med havtorn (*Euphorbia terracina*)
- 2230 Græsklædte klitter med *Malcomietalia*
- 2240 Græsklædte klitter med *Brachypodietalia* og enårlige urter
- 2250 * Kystklitter med enebær (*Juniperus* spp.)
- 2260 Sclerofylkrat med *Cisto-Lavenduleta*
- 2270 * Skovbevoksede klitter med *Pinus pinea* og/eller *Pinus pinaster*

▼M4

23. **Indlandsklitter, som er gamle og kalkfattige**
- 2310 Tørre heder på flyvesand med lyng og visse (*Calluna* og *Genista*)
- 2320 Tørre heder på flyvesand med lyng og revling (*Calluna* og *Empetrum nigrum*)
- 2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene (*Corynephorus* og *Agrostis*)
- 2340 * Pannoniske indlandsklitter

3. FERSKVANDSNATURTYPER**31. Søer og vandhuller**

- 3110 Oligotrofe søer og vandhuller med meget lavt mineralindhold på sandet jordbund (*Littorellatalia uniflorae*)
- 3120 Oligotrofe søer og vandhuller med meget lavt mineralindhold på sandet jordbund i det vestlige Middelhavsområde med *Isoetes* spp.
- 3130 Oligotrofe til mesotrofe søer og vandhuller med vegetation med *Littorellata uniflorae* og/eller *Isoëto-Nanojuncetea*
- 3140 Kalkrige oligo-mesotrofe søer og vandhuller med bundfæstet vegetation af kransnålalger (*Chara* spp.)
- 3150 Naturlige eutrofe søer og vandhuller med vegetation af typen *Magnopotamion* eller *Hydrocharition*
- 3160 Naturlige dystrofe søer og vandhuller
- 3170 * Mediterrane temporære vandhuller
- 3180 * Turloughs
- 3190 Gipskarstsøer

31A0 * Lotusbevoksninger i varme kilder i Transsylvanien

32. Vandløb — vandløbsstrækninger med naturlig eller delvis naturlig dynamik (små, mellemstore og store flodsenge), hvor vandkvaliteten ikke udviser betydelige forringelser

- 3210 Fennoskandiske naturlige floder
- 3220 Alpine floder og deres urteagtige bredvegetation
- 3230 Alpine floder og deres træagtige bredvegetation med *Myricaria germanica*
- 3240 Alpine floder og deres træagtige bredvegetation med *Salix elaeagnos*
- 3250 Permanent vandførende mediterrane floder med *Glaucium flavum*
- 3260 Vandløb i lavland eller bjerge med bevoksning af *Ranunculion fluitantis* og *Callitricho-Batrachion*
- 3270 Vandløb med mudrede bredder med bevoksning af *Chenopodion rubri* p.p. og *Bidention* p.p.
- 3280 Permanent vandførende mediterrane floder med *Paspalo-Agrostidion* arter og bredvegetation af *Salix* spp. og *Populus alba*
- 3290 Tidvis vandførende mediterrane floder med *Paspalo-Agrostidion*
- 32A0 Tufkaskader af karstfloder i Dinariderne

▼M4**4. TEMPEREREDE HEDER OG KRAT**

- 4010 Nordatlantiske våde heder med klokkeling (*Erica tetralix*)
- 4020 * Tempererede atlantiske våde heder med *Erica ciliaris* og *Erica tetralix*
- 4030 Europæiske tørre heder
- 4040 * Tørre kystnære atlantiske heder med *Erica vagans*
- 4050 * Endemiske makaronesiske heder
- 4060 Alpine og boreale heder
- 4070 * Krat med *Pinus mugo* og *Rhododendron hirsutum* (*Mugo-Rhododendrum hirsuti*)
- 4080 Subarktisk pilekrat med *Salix* spp.
- 4090 Endemiske oro-mediterrane heder med tornblad
- 40A0 * Subkontinentale peripannonske krat
- 40B0 Krat af *Potentilla fruticosa* (buskpotentil) i Rodopibjergene
- 40C0 * Pontisk-sarmatisk løvfældende krat

5. SCLEROFYLKRAT (MATORRALS)**51. Submediterrane og tempererede krat**

- 5110 Stabil tørke- og varmetålende vegetation med *Buxus sempervirens* på klippeskråninger (*Berberidion p.p.*)
- 5120 *Cytisus Purpureus*-vegetation i bjerge
- 5130 Enekrat (*Juniperus communis*-vegetation) på heder eller kalkholdigt græsland
- 5140 * *Cistus palhinhae*-vegetation på fugtige kystnære heder

52. Mediterrane skovagtige matorrals

- 5210 Skovagtige matorrals med *Juniperus* spp.
- 5220 * Skovagtige matorrals med *Ziziphus* spp.
- 5230 * Skovagtige matorrals med *Laurus nobilis*

53. Termomediterrane og steppelignende krat

- 5310 Krat med *Laurus nobilis*
- 5320 Euphorbia-vegetation ved klipper
- 5330 Termomediterrane ørkenagtige krat

54. Frygana-vegetation

- 5410 Frygana-vegetation på klippetoppe i det vestmediterrane område (*Astragaloo Plantaginetum subulatae*)
- 5420 Frygana-vegetation med *Sarcopoterium spinosum*
- 5430 Endemisk frygana-vegetation med *Euphorbio-Verbascion*

▼M4**6. NATURLIGE OG DELVIS NATURLIGE GRÆSLANDSSAMFUND****61. Naturligt græsland**

- 6110 * Græsland med *Alysso-Sedion* albi på kalkholdig eller baserig klippegrund
- 6120 * Meget tørt græsland på kalkholdigt sand
- 6130 Tungmetaltålende græsland med *Violetalia calaminariae*
- 6140 Græsland med *Festuca eskia* på kalkfattig jordbund i Pyrenæerne
- 6150 Alpint og borealt græsland på kalkfattig jordbund
- 6160 Højlands-iberisk græsland med *Festuca indigesta*
- 6170 Alpint og subalpint græsland på kalkholdig bund
- 6180 Mesofilt makaronesisk græsland
- 6190 Pannoisk græsland på klippegrund (*Stipo-Festucetalia pallentis*)

62. Delvis naturligt tørt græsland og kratstadier (overdrev, græsheder og krat)

- 6210 Delvis naturlig tør græs- og kratvegetation på kalk *Festuca Brometalia* (* vigtige orkidélokaliteter)
- 6220 * Steppeagtig vegetation af græsser og enårige urter med *Thero-Brachypodietea*
- 6230 * Artsrigt græsland med *Nardus* på kalkfattig jordbund i bjergene (og områder lavere end bjergene i det kontinentale Europa)
- 6240 * Subpannonisk steppeagtigt græsland
- 6250 * Pannonisk løss med steppeagtigt græsland
- 6260 * Pannoniske sandstepper
- 6270 * Fennoskandisk artsrigt halvtørt græsland i lavlandet
- 6280 * Nordisk alvar og prækambriske kalkholdige fladklipper
- 62A0 Østligt submediterrant tørt græsland (*Scorzoneralia villosae*)

62B0 * Græsland på serpentinklippegrund på Cypern

62C0 * Pontisk-sarmatisk steppe

62D0 Oro-moesisk græsland på sur jordbund

63. Sclerofyle græsningskove (dehesas)

- 6310 Sclerofyle græsningskove med *Quercus* spp.

64. Delvis naturlige fugtige enge med høj urtevegetation

- 6410 *Molinia*-enge på kalkrige, tørveholdige eller ler- og siltrige jorde (*Molinion caeruleae*)
- 6420 Meditarrant højt græsland på fugtig jordbund med *Molinio-Holoschoenion*

▼M4

6430 Bræmmer med høje urter på fugtig jordbund på sletter og i bjerge

6440 Enge på flodaflejringer med *Cnidion dubii*

6450 Nordlige boreale enge på sø- og vandløbsaflejringer

6460 Tørve-græsland i Troodosbjergene

65. Mesofilt græsland

6510 Høslætenge i lavlandet (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

6520 Høslætenge i bjerge

6530 * Fennoskandiske træbevoksede enge (løvenge)

6540 Submediterrant græsland med *Molinio-Hordeion secalini*

7. HØJMOSEN OG MOSER OG KÆR**71. Sure moser med tørvemosser**

7110 * Aktive højmoser

7120 Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse

7130 Terrændækkende moser (* hvis aktive moser)

7140 Hængesæk og andre moser dannet flydende i vand

7150 Lavninger på tørv med *Rhynchosporion*

7160 Fennoskandiske mineralrige kilder og vældmoser

72. Kær og moser på kalkholdig bund

7210 * Kalkrike moser og sumpe med hvas avneknippe (*Cladium mariscus*) og arter af *Caricion davallianae*

7220 * Kalkflejrende kilder og væld med tufdannelse (*Cratoneurion*)

7230 Alkaliske kær (rigkær)

7240 * Alpin pionervegetation med *Caricion bicoloris-atrofuscace*

73. Boreale moser

7310 * Aapa-moser

7320 * Palsa-moser

8. KLIPPER OG HULER**81. Urer**

8110 Kalkfattige urer i bjergegne indtil snegrænsen (*Androsacetalia alpinae* og *Galeopsietalia ladani*)

8120 Kalkrike urer og kalkskifer-urer i bjerg- og alpine områder (*Thlaspietea rotundifoliae*)

8130 Vestmediterrane og soleksponerede urer

8140 Østmediterrane urer

8150 Mellemeuropæiske kalkfattige højlandsurer

8160 * Mellemeuropæiske kalkrike højlandsurer

▼M4**82. Vegetation i sprækker på klippeskråninger**

- 8210 Vegetation i sprækker på kalkrige klippeskråninger
- 8220 Vegetation i sprækker på kalkfattige klippeskråninger
- 8230 Kalkfattige klipper med pionervegetation med *Sedo-Scleranthion* eller *Sedo albi-Veronicion dillenii*
- 8240 * Kalkstensplateauer

83. Andre naturtyper i klipper

- 8310 Klippehuler, der ikke er åbne for offentligheden
- 8320 Lavamarker og naturlige kratere
- 8330 Havgrotter, der står helt eller delvis under vand
- 8340 Permanente gletschere

9. SKOVE

(Delvis) naturlig skovvegetation med hjemmehørende arter, der danner højskov med typisk underskov, og som opfylder følgende kriterier: sjælden eller oprindelig og/eller med arter af fællesskabsbetydning

90. Skove i det boreale Europa

- 9010 * Vestlig Taiga
- 9020 * Fennoskandiske hemiboreale naturlige gamle løvskove (*Quercus* sp., *Tilia* sp., *Acer* sp., *Fraxinus* sp. eller *Ulmus* sp.) rige på epifytter
- 9030 * Naturlige skove på unge successionsstadier af hævet havbund
- 9040 Nordiske subalpine/subarktiske skove med *Betula pubescens* ssp. *czerepanovii*
- 9050 Fennoskandiske urterige skove med *Picea abies*
- 9060 Nåleskove på eller ved åse aflejret af smeltevand
- 9070 Fennoskandiske græsmingsskove
- 9080 * Fennoskandiske løvfældende sumpskove

91. Skove i det tempererede Europa

- 9110 Bøgeskove på morbund med *Luzulo-Fagetum*
- 9120 Atlantiske bøgeskove på morbund med kristtorn (*Ilex* sp.) og til tider også *Taxus* sp. i busklaget (*Quercion roburi-petraeae* eller *Illici-Fagenion*)
- 9130 Bøgeskove på muldbund med *Asperulo-Fagetum*
- 9140 Mellemeuropæiske subalpine bøgeskove med *Acer* sp. og *Rumex arifolius*
- 9150 Mellemeuropæiske bøgeskove på kalkbund med *Cephalanthero-Fagion*
- 9160 Subatlantiske og mellemeuropæiske egeskove eller ege-avnbøge-skove med *Carpinion betuli*

▼M4

- 9170 Ege-avnbøge-skove med *Galio-Carpinetum*
- 9180 * Skove med *Tilio-Acerion* på skråninger, urer og i kløfter
- 9190 Gamle stilkegeskove *Quercus robur* på mager sur jordbund
- 91A0 Gamle vinteregeskove med *Ilex* og *Blechnum* på De Britiske Øer
- 91B0 Thermofile askeskove med *Fraxinus angustifolia*
- 91C0 * Kaledoniske skove
- 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, sør og væld (*Alnus glutinosa* og *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*))
- 91F0 Blandskov med *Quercus robur*, *Ulmus laevis* og *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* eller *Fraxinus angustifolia* langs bredderne af større floder (*Ulmenion minoris*)
- 91G0 * Pannoniske skove med *Quercus petraea* og *Carpinus betulus*
- 91H0 * Pannoniske skove med *Quercus pubescens*
- 91I0 * Euro-sibiriske skove med *Quercus* spp.
- 91J0 * Taksskove på De Britiske Øer (*Taxus baccata*)
- 91K0 Illyriske bøgeskove (*Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*)))
- 91L0 Illyriske ege-avnbøge-skove (*Erythronio-Carpinion*)
- 91M0 Pannonisk-balkanske skove med tyrkisk eg og vintereg
- 91N0 * Pannoniske krat på indlandsklitter (*Junipero-Populetum albae*)
- 91P0 Skov med Holy Cross ædelgræn (*Abietetum polonicum*)
- 91Q0 Vestkarpatiske skove med *Pinus sylvestris* på kalkholdig bund
- 91R0 Dinariske skovfyrskove på dolomit (*Genisto januensis-Pinetum*)
- 91S0 * Vestpontiske bøgeskove
- 91T0 Centraleuropæiske skovfyrskove af lavtypen
- 91U0 Sarmatiske steppe-fyrreskove
- 91V0 Dakiske bøgeskove (*Sympyto-Fagion*)
- 91W0 Moesiske bøgeskove
- 91X0 * Bøgeskove i Dobrogea-området
- 91Y0 Dakiske ege-avnbøge-skove
- 91Z0 Moesiske skove af ungarsk lind
- 91AA * Østlige hvidegskove
- 91BA Moesiske ædelgranskove
- 91CA Skovfyrskove i Balkanbjergene og i Rodopibjergene

▼M4**92. Mediterrane løvskove**

- 9210 * Bøgeskove i Appenninerne med *Taxus* og *Ilex*
- 9220 * Bøgeskove i Appenninerne med *Abies alba* samt bøgeskove med *Abies nebrodensis*
- 9230 Galicisk-portugisiske egeskove med *Quercus robur* og *Quercus pyrenaica*
- 9240 Iberiske skove med *Quercus faginea* og *Quercus canariensis*
- 9250 Skove med *Quercus trojana*
- 9260 Skove med *Castanea sativa*
- 9270 Græske bøgeskove med *Abies borisii-regis*
- 9280 Skove med *Quercus frainetto*
- 9290 Cypresskove (*Acero-Cupression*)
- 92A0 Galleriskove med *Salix alba* og *Populus alba*
- 92B0 Bredvegetation med *Rhododendron ponticum*, *Salix* o.a. langs tidvis vandførende mediterrane vandløb
- 92C0 Skove med *Platanus orientalis* og *Liquidambar orientalis* (*Platanion orientalis*)
- 92D0 Sydlige galleriskove og -krat (*Nerio-Tamaricetea* og *Securinegion tinctoriae*)

93. Mediterrane sclerofylskove

- 9310 Ægæiske skove med *Quercus brachyphylla*
- 9320 Skove med *Olea* sp. og *Ceratonia* sp.
- 9330 Skove med *Quercus suber*
- 9340 Skove med *Quercus ilex* og *Quercus rotundifolia*
- 9350 Skove med *Quercus macrolepis*
- 9360 * Makaronesiske laurbærskove (*Laurus*, *Ocotea*)
- 9370 * Palmelunde med *Phoenix*
- 9380 Skove med *Ilex aquifolium*
- 9390 * Krat og lav skovbevoksning med *Quercus alnifolia*
- 93A0 Skov med *Quercus infectoria* (*Anagyro foetidae-Quercetum infectoriae*)

94. Tempererede nåleskove i bjerge

- 9410 Skove på sur jordbund med *Picea* i bjerge (*Vaccinio-Piceetea*)
- 9420 Alpine skove med *Larix decidua* og/eller *Pinus cembra*
- 9430 Skove med *Pinus uncinata* i bjerge (* på gips- eller kalkrige substrater)

▼M4

95. **Mediterrane og makaronesiske nåleskove i bjerge**
- 9510 * Sydappeninske skove med *Abies alba*
- 9520 Skove med *Abies pinsapo*
- 9530 * (Sub)Mediterrane fyrreskove med endemiske *Pinus nigra* ssp.
- 9540 Mediterrane skove med endemiske mesogæiske arter af fyr
- 9550 Endemiske fyrreskove på De Kanariske Øer
- 9560 * Endemiske skove med *Juniperus* spp.
- 9570 * Skove med *Tetraclinis articulata*
- 9580 * Mediterrane skove med *Taxus baccata*
- 9590 * Skove med *Cedrus brevifolia* (*Cedrosetum brevifoliae*)
- 95A0 Høje oro-mediterrane fyrreskove

▼M4**BILAG II**

**DYRE- OG PLANTEARTER AF FÆLESSKABS BETYDNING, HVIS
BEVARING KRÆVER UDPEGNING AF SÆRLIGE BEVARINGS-
OMRÅDER**

Fortolkning

a) Bilag II supplerer bilag I med hensyn til oprettelsen af et sammenhængende net af særlige bevaringsområder.

b) Arterne i dette bilag er anført

- Ved den pågældende arts eller underarts navn
- eller ved samtlige arter tilhørende en højere systematisk enhed (taxon) eller en nærmere angivet del af denne.

Forkortelsen »spp.« efter navnet på en familie eller en slægt henviser til samtlige arter tilhørende denne familie eller slægt.

c) Symboler

En stjerne (*) anbragt foran navnet angiver, at den pågældende art er prioritert.

De fleste arter, der findes i nærværende bilag, genfindes i bilag IV. Når en art, der findes i nærværende bilag, hverken findes i bilag IV eller i bilag V, er dens navn efterfulgt af tegnet (o); når en art, der findes i nærværende bilag, ikke findes i bilag IV, men derimod findes i bilag V, er dens navn efterfulgt af tegnet (V).

a) **DYR**

HVIRVELDYR

PATTEDYR	RODENTIA
INSECTIVORA	Gliridae
Talpidae	<i>Myomimus roachi</i>
	<i>Galemys pyrenaicus</i>
CHIROPTERA	Sciuridae
Rhinolophidae	* <i>Marmota marmota latirostris</i>
	* <i>Pteromys volans (Sciuropterus russicus)</i>
	<i>Spermophilus citellus (Citellus citellus)</i>
	* <i>Spermophilus suslicus (Citellus suslicus)</i>
	Castoridae
Vespertilionidae	<i>Castor fiber</i> (bortset fra de estiske, lettiske, litauiske, finske og svenske populationer)
	Cricetidae
	<i>Barbastella barbastellus</i>
	<i>Miniopterus schreibersii</i>
	<i>Myotis bechsteinii</i>
	<i>Myotis blythii</i>
	<i>Myotis capaccinii</i>
	<i>Myotis dasycneme</i>
	<i>Myotis emarginatus</i>
	<i>Myotis myotis</i>
Pteropodidae	Cricetidae
	<i>Mesocricetus newtoni</i>
	Microtidae
	<i>Dinaromys bogdanovi</i>
	<i>Microtus cabrerae</i>
	* <i>Microtus oeconomus arenicola</i>
	* <i>Microtus oeconomus mehelyi</i>
	<i>Microtus taticus</i>
	Zapodidae
	<i>Sicista subtilis</i>
	<i>Rousettus aegyptiacus</i>

▼M4

CARNIVORA	KRYBDYR
Canidae	CHELONIA (TESTUDINES)
* <i>Alopex lagopus</i>	Testudinidae
* <i>Canis lupus</i> (undtagen den estiske population; græske populationer: kun syd for 39. breddegrad; spanske populationer: kun populationerne syd for Duero; lettiske, litauiske og finske populationer).	<i>Testudo graeca</i> <i>Testudo hermanni</i> <i>Testudo marginata</i>
Ursidae	Cheloniidae
* <i>Ursus arctos</i> (bortset fra de estiske, finske og svenske populationer)	* <i>Caretta caretta</i> * <i>Chelonia mydas</i>
Mustelidae	Emydidae
* <i>Gulo gulo</i>	<i>Emys orbicularis</i>
<i>Lutra lutra</i>	<i>Mauremys caspica</i>
<i>Mustela eversmanii</i>	<i>Mauremys leprosa</i>
* <i>Mustela lutreola</i>	SAURIA
<i>Vormela peregusna</i>	Lacertidae
Felidae	<i>Dinarolacerta mosorensis</i>
Lynx lynx (bortset fra de estiske, lettiske og finske populationer)	<i>Lacerta bonnali</i> (<i>Lacerta monticola</i>)
* <i>Lynx pardinus</i>	<i>Lacerta monticola</i>
Phocidae	<i>Lacerta schreiberi</i>
<i>Halichoerus grypus</i> (V)	<i>Gallotia galloti insulanagae</i>
* <i>Monachus monachus</i>	* <i>Gallotia simonyi</i>
<i>Phoca hispida bottnica</i> (V)	<i>Podarcis lilfordi</i>
* <i>Phoca hispida saimensis</i>	<i>Podarcis pityusensis</i>
<i>Phoca vitulina</i> (V)	Scincidae
ARTIODACTYLA	<i>Chalcides simonyi</i> (<i>Chalcides occidentalis</i>)
Cervidae	Gekkonidae
* <i>Cervus elaphus corsicanus</i>	<i>Phyllodactylus europaeus</i>
<i>Rangifer tarandus fennicus</i> (o)	OPHIDIA (SERPENTES)
Bovidae	Colubridae
* <i>Bison bonasus</i>	* <i>Coluber cypriensis</i>
<i>Capra aegagrus</i> (naturlige populationer)	<i>Elaphe quatuorlineata</i>
* <i>Capra pyrenaica pyrenaica</i>	<i>Elaphe situla</i>
<i>Ovis gmelini musimon</i> (<i>Ovis ammon musimon</i>) (naturlige populationer — Korsika og Sardinien)	* <i>Natrix natrix cypriaca</i>
<i>Ovis orientalis ophion</i> (<i>Ovis gmelini ophion</i>)	Viperidae
* <i>Rupicapra pyrenaica ornata</i> (<i>Rupicapra rupicapra ornata</i>)	* <i>Macrovipera schweizeri</i> (<i>Vipera lebetina schweizeri</i>)
<i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>	<i>Vipera ursinii</i> (bortset fra <i>Vipera ursinii rakosiensis</i> og <i>Vipera ursinii macrops</i>)
* <i>Rupicapra rupicapra tatra</i>	* <i>Vipera ursinii macrops</i>
CETACEA	* <i>Vipera ursinii rakosiensis</i>
<i>Phocoena phocoena</i>	PADDER
<i>Tursiops truncatus</i>	CAUDATA
	<i>Salamandridae</i>
	<i>Chioglossa lusitanica</i>

▼M4

<i>Mertensiella luschani</i> (<i>Salamandra luschani</i>)	<i>Lampetra fluviatilis</i> (V) (bortset fra de finske og svenske populationer)
* <i>Salamandra aurorae</i> (<i>Salamandra atra aurorae</i>)	<i>Lampetra planeri</i> (o) (bortset fra de estiske, finske og svenske populationer)
<i>Salamandrina terdigitata</i>	<i>Lethenteron zanandreai</i> (V)
<i>Triturus carnifex</i> (<i>Triturus cristatus carnifex</i>)	<i>Petromyzon marinus</i> (o) (bortset fra den svenske population)
<i>Triturus cristatus</i> (<i>Triturus cristatus cristatus</i>)	ACIPENSERIFORMES
<i>Triturus dobrogicus</i> (<i>Triturus cristatus dobrogicus</i>)	Acipenseridae
<i>Triturus karelinii</i> (<i>Triturus cristatus karelinii</i>)	* <i>Acipenser naccarii</i>
<i>Triturus montandoni</i>	* <i>Acipenser sturio</i>
<i>Triturus vulgaris ampelensis</i>	CLUPEIFORMES
Proteidae	Clupeidae
* <i>Proteus anguinus</i>	<i>Alosa</i> spp. (V)
Plethodontidae	SALMONIFORMES
<i>Hydromantes (Speleomantes) ambrosii</i>	Salmonidae
<i>Hydromantes (Speleomantes) flavus</i>	<i>Hucho hucho</i> (naturlige populationer) (V)
<i>Hydromantes (Speleomantes) genei</i>	<i>Salmo macrostigma</i> (o)
<i>Hydromantes (Speleomantes) imperialis</i>	<i>Salmo marmoratus</i> (o)
<i>Hydromantes (Speleomantes) strinatii</i>	<i>Salmo salar</i> (kun i ferskvand) (V) (bortset fra de finske populationer)
<i>Hydromantes (Speleomantes) supramontis</i>	<i>Salmothymus obtusirostris</i> (o)
ANURA	Coregonidae
Discoglossidae	* <i>Coregonus oxyrinchus</i> (opstigende populationer i visse områder af Nordsøen)
* <i>Alytes muletensis</i>	Umbridae
<i>Bombina bombina</i>	<i>Umbra krameri</i> (o)
<i>Bombina variegata</i>	CYPRINIFORMES
<i>Discoglossus galganoi</i> (herunder <i>Discoglossus»jeanneae«</i>)	Cyprinidae
<i>Discoglossus montalentii</i>	<i>Alburnus albidus</i> (o) (<i>Alburnus vulturius</i>)
<i>Discoglossus sardus</i>	<i>Aulopyge huegelii</i> (o)
Ranidae	<i>Anaecypris hispanica</i>
<i>Rana latastei</i>	<i>Aspius aspius</i> (V) (bortset fra de finske populationer)
Pelobatidae	<i>Barbus comiza</i> (V)
* <i>Pelobates fuscus insubricus</i>	<i>Barbus meridionalis</i> (V)
FISK	<i>Barbus plebejus</i> (V)
PETROMYZONIFORMES	<i>Chalcalburnus chalcooides</i> (o)
Petromyzonidae	<i>Chondrostoma genei</i> (o)
	<i>Chondrostoma knerii</i> (o)
	<i>Chondrostoma lusitanicum</i> (o)
	<i>Chondrostoma phoxinus</i> (o)
	<i>Chondrostoma polylepis</i> (o) (herunder <i>C. willkommii</i>)
	<i>Chondrostoma soetta</i> (o)
	<i>Chondrostoma toxostoma</i> (o)

▼M4

<i>Gobio albipinnatus</i> (o)	<i>Sabanejewia larvata</i> (o) (<i>Cobitis larvata</i> og <i>Cobitis conspersa</i>)
<i>Gobio kessleri</i> (o)	
<i>Gobio uranoscopus</i> (o)	SILURIFORMES
<i>Iberocypris palaciosi</i> (o)	Siluridae
* <i>Ladigesocypris ghigii</i> (o)	<i>Silurus aristotelis</i> (V)
<i>Leuciscus lucumonis</i> (o)	ATHERINIFORMES
<i>Leuciscus souffia</i> (o)	Cyprinodontidae
<i>Pelecus cultratus</i> (V)	<i>Aphanius iberus</i> (o)
<i>Phoxinellus</i> spp. (o)	<i>Aphanius fasciatus</i> (o)
* <i>Phoxinus percnurus</i>	* <i>Valencia hispanica</i>
<i>Rhodeus sericeus amarus</i> (o)	* <i>Valencia letourneuxi</i> (<i>Valencia hispanica</i>)
<i>Rutilus pigus</i> (V)	PERCIFORMES
<i>Rutilus rubilio</i> (o)	Percidae
<i>Rutilus arcasii</i> (o)	<i>Gymnocephalus baloni</i>
<i>Rutilus macrolepidotus</i> (o)	<i>Gymnocephalus schraetzer</i> (V)
<i>Rutilus lemmingii</i> (o)	* <i>Romanichthys valsanicola</i>
<i>Rutilus frisii meidingeri</i> (V)	<i>Zingel</i> spp. ((o) bortset fra <i>Zingel asper</i> og <i>Zingel zingel</i> (V))
<i>Rutilus alburnoides</i> (o)	Gobiidae
<i>Scardinius graecus</i> (o)	<i>Knipowitschia croatica</i> (o)
<i>Squalius microlepis</i> (o)	<i>Knipowitschia (Padogobius) panizzae</i> (o)
<i>Squalius svallize</i> (o)	<i>Padogobius nigricans</i> (o)
Cobitidae	<i>Pomatoschistus canestrini</i> (o)
<i>Cobitis elongata</i> (o)	SCORPAENIFORMES
<i>Cobitis taenia</i> (o) (bortset fra de finske populationer)	Cottidae
<i>Cobitis trichonica</i> (o)	<i>Cottus gobio</i> (o) (bortset fra de finske popula- tioner)
<i>Misgurnus fossilis</i> (o)	<i>Cottus petiti</i> (o)
<i>Sabanejewia aurata</i> (o)	

HVIRVELLØSE DYR

LEDDYR	<i>Carabus hungaricus</i>
CRUSTACEA	* <i>Carabus menetriesi pacholei</i>
Decapoda	* <i>Carabus olympiae</i>
	<i>Carabus variolosus</i>
	<i>Carabus zawadszkii</i>
	<i>Cerambyx cerdo</i>
	<i>Corticaria planula</i> (o)
	<i>Cucujus cinnaberinus</i>
	<i>Dorcadion fulvum cervae</i>
	<i>Duvalius gebhardti</i>
	<i>Duvalius hungaricus</i>
	<i>Dytiscus latissimus</i>
	<i>Graphoderus bilineatus</i>
Isopoda	
	* <i>Armadillidium ghardalamensis</i>
INSECTA	
Coleoptera	
	<i>Agathidium pulchellum</i> (o)
	<i>Bolbelasmus unicornis</i>
	<i>Boros schneideri</i> (o)
	<i>Buprestis splendens</i>
	<i>Carabus hampei</i>

▼M4

<i>Leptodirus hochenwarti</i>	<i>Euphydryas (Eurodryas, Hypodryas) aurinia</i> (o)
<i>Limoniscus violaceus</i> (o)	<i>Glyphipteric loricatella</i>
<i>Lucanus cervus</i> (o)	<i>Gortyna borelii lunata</i>
<i>Macroplea pubipennis</i> (o)	<i>Graellsia isabellae</i> (V)
<i>Mesosa myops</i> (o)	<i>Hesperia comma catena</i> (o)
<i>Morimus funereus</i> (o)	<i>Hypodryas maturna</i>
* <i>Osmoderma eremita</i>	<i>Leptidea mormon</i>
<i>Oxyporus mannerheimii</i> (o)	<i>Lignyoptera fumidaria</i>
<i>Pilemia tigrina</i>	<i>Lycaena dispar</i>
* <i>Phryganophilus ruficollis</i>	<i>Lycaena helle</i>
<i>Probaticus subrugosus</i>	<i>Maculinea nausithous</i>
<i>Propomacrus cypriacus</i>	<i>Maculinea teleius</i>
* <i>Pseudogaurotina excellens</i>	<i>Melanargia arge</i>
<i>Pseudoseriscius cameroni</i>	* <i>Nymphalis vaualbum</i>
<i>Pytho kolwensis</i>	<i>Papilio hospiton</i>
<i>Rhysodes sulcatus</i> (o)	<i>Phyllometra culminaria</i>
* <i>Rosalia alpina</i>	<i>Plebicula golgus</i>
<i>Stephanopachys linearis</i> (o)	<i>Polymixis rufocincta isolata</i>
<i>Stephanopachys substriatus</i> (o)	<i>Polyommatus eroides</i>
<i>Xyletinus tremulicola</i> (o)	<i>Proterebia afra dalmata</i>
Hemiptera	<i>Pseudophilotes bavius</i>
<i>Aradus angularis</i> (o)	<i>Xestia borealis</i> (o)
Lepidoptera	<i>Xestia brunneopicta</i> (o)
<i>Agriades glandon aquilo</i> (o)	* <i>Xylomoia strix</i>
<i>Arytrura musculus</i>	Mantodea
* <i>Callimorpha (Euplagia, Panaxia) quadripunctaria</i> (o)	<i>Apteromantis aptera</i>
<i>Catopta thrips</i>	Odonata
<i>Chondrosoma fiduciarium</i>	<i>Coenagrion hylas</i> (o)
<i>Clossiana improba</i> (o)	<i>Coenagrion mercuriale</i> (o)
<i>Coenonympha oedippus</i>	<i>Coenagrion ornatum</i> (o)
<i>Colias myrmidone</i>	<i>Cordulegaster heros</i>
<i>Cucullia mixta</i>	<i>Cordulegaster trinacriae</i>
<i>Dioszeghyana schmidtii</i>	<i>Gomphus graslinii</i>
<i>Erannis ankeraria</i>	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>
<i>Erebia calcaria</i>	<i>Lindenya tetraphylla</i>
<i>Erebia christi</i>	<i>Macromia splendens</i>
<i>Erebia medusa polaris</i> (o)	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
<i>Eriogaster catax</i>	<i>Oxygastra curtisii</i>
	Orthoptera
	<i>Baetica ustulata</i>
	<i>Brachytrupes megacephalus</i>
	<i>Isophya costata</i>
	<i>Isophya harzi</i>

▼M4

<i>Isophya stysi</i>	<i>Hygromia kovaci</i>
<i>Myrmecophilus baronii</i>	<i>Idiomela (Helix) subplicata</i>
<i>Odontopodisma rubripes</i>	<i>Lampedusa imitatrix</i>
<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>	* <i>Lampedusa melitensis</i>
<i>Pholidoptera transsylvanica</i>	<i>Leiostyla abbreviata</i>
<i>Stenobothrus (Stenobothrodes) eurasius</i>	<i>Leiostyla cassida</i>
ARACHNIDA	<i>Leiostyla corneocostata</i>
Pseudoscorpiones	<i>Leiostyla gibba</i>
<i>Anthrenochernes stellae</i> (o)	<i>Leiostyla lamellosa</i>
BLØDDYR	* <i>Paladilhia hungarica</i>
GASTROPODA	<i>Sadleriana pannonica</i>
<i>Anisus vorticulus</i>	<i>Theodoxus transversalis</i>
<i>Caseolus calculus</i>	<i>Vertigo angustior</i> (o)
<i>Caseolus commixta</i>	<i>Vertigo genesii</i> (o)
<i>Caseolus sphaerula</i>	<i>Vertigo geyeri</i> (o)
<i>Chilostoma banaticum</i>	<i>Vertigo mouliniana</i> (o)
<i>Discula leacockiana</i>	BIVALVIA
<i>Discula tabellata</i>	Unionoida
<i>Discus guerinianus</i>	<i>Margaritifera durrovensis</i> (<i>Margaritifera margaritifera</i>) (V)
<i>Elona quimperiana</i>	<i>Margaritifera margaritifera</i> (V)
<i>Geomalacus maculosus</i>	<i>Unio crassus</i>
<i>Geomitra moniziana</i>	Dreissenidae
<i>Gibbula nivosa</i>	<i>Congeria kusceri</i>
* <i>Helicopsis striata austriaca</i> (o)	

b) **PLANTER**

PTERIDOPHYTA	ISOETACEAE
ASPLENIACEAE	<i>Isoetes boryana</i> Durieu
<i>Asplenium jahandiezii</i> (Litard.) Rouy	<i>Isoetes malinverniana</i> Ces. & De Not.
<i>Asplenium adulterinum</i> Milde	MARSILEACEAE
BLECHNACEAE	<i>Marsilea batardae</i> Launert
<i>Woodwardia radicans</i> (L.) Sm.	<i>Marsilea quadrifolia</i> L.
DICKSONIACEAE	<i>Marsilea strigosa</i> Willd.
<i>Culcita macrocarpa</i> C. Presl	OPHIOGLOSSACEAE
DRYOPTERIDACEAE	<i>Botrychium simplex</i> Hitchc.
<i>Diplazium sibiricum</i> (Turcz. ex Kunze) Kurata	<i>Ophioglossum polyphyllum</i> A. Braun
* <i>Dryopteris corleyi</i> Fraser-Jenk.	GYMNOSPERMAE
<i>Dryopteris fragans</i> (L.) Schott	PINACEAE
HYMENOPHYLLACEAE	* <i>Abies nebrodensis</i> (Lojac.) Mattei
<i>Trichomanes speciosum</i> Willd.	ANGIOSPERMAE
	ALISMATACEAE
	* <i>Alisma wahlenbergii</i> (Holmberg) Juz.

▼M4

- Caldesia parnassifolia* (L.) Parl.
- Luronium natans* (L.) Raf.
- AMARYLLIDACEAE
- Leucojum nicaeense* Ard.
- Narcissus asturiensis* (Jordan) Pugsley
- Narcissus calcicola* Mendonça
- Narcissus cyclamineus* DC.
- Narcissus fernandesii* G. Pedro
- Narcissus humilis* (Cav.) Traub
- * *Narcissus nevadensis* Pugsley
- Narcissus pseudonarcissus* L. subsp. *nobilis* (Haw.) A. Fernandes
- Narcissus scaberulus* Henriq.
- Narcissus triandrus* L. subsp. *capax* (Salisb.) D. A. Webb.
- Narcissus viridiflorus* Schousboe
- ASCLEPIADACEAE
- Vincetoxicum pannonicum* (Borhidi) Holub
- BORAGINACEAE
- * *Anchusa crispula* Viv.
- Echium russicum* J.F.Gmelin
- * *Lithodora nitida* (H. Ern) R. Fernandes
- Myosotis lusitanica* Schuster
- Myosotis rehsteineri* Wartm.
- Myosotis retusifolia* R. Afonso
- Omphalodes kuzinskyanae* Willk.
- * *Omphalodes littoralis* Lehm.
- * *Onosma tornensis* Javorka
- Solenanthus albanicus* (Degen & al.) Degen & Baldacci
- **Symphytum cycladense* Pawl.
- CAMPANULACEAE
- Adenophora liliifolia* (L.) Ledeb.
- Asyneuma giganteum* (Boiss.) Bornm.
- * *Campanula bohemica* Hrúby
- * *Campanula gelida* Kovanda
- Campanula romanica* Sávul.
- **Campanula sabatia* De Not.
- Campanula serrata* (Kit.) Hendrych
- Campanula zoysii* Wulfen
- Jasione crispa* (Pourret) Samp. subsp. *serpentinica* Pinto da Silva
- Jasione lusitanica* A. DC.
- CARYOPHYLLACEAE
- Arenaria ciliata* L. subsp. *pseudofrigida* Ostenf. & O.C.
- Arenaria humifusa* Wahlenberg
- * *Arenaria nevadensis* Boiss. & Reuter
- Arenaria provincialis* Chater & Halliday
- * *Cerastium alsinifolium* Tausch *Cerastium dinaricum* G. Beck & Szysz.
- Dianthus arenarius* L. subsp. *arenarius*
- * *Dianthus arenarius* subsp. *bohemicus* (Novak) O. Schwarz
- Dianthus cintranus* Boiss. & Reuter subsp. *cintranus* Boiss. & Reuter
- * *Dianthus diutinus* Kit.
- * *Dianthus lumnitzeri* Wiesb.
- Dianthus marizii* (Samp.) Samp.
- * *Dianthus moravicus* Kovanda
- * *Dianthus nitidus* Waldst. et Kit.
- Dianthus plumarius* subsp. *regis-stephani* (Rapcs.) Baksay
- Dianthus rupicola* Biv.
- **Gypsophila pilosa* P. Porta
- Herniaria algarvica* Chaudhri
- * *Herniaria latifolia* Lapeyr. subsp. *litardierei* Gamis
- Herniaria lusitanica* (Chaudhri) subsp. *berleiana* Chaudhri
- Herniaria maritima* Link
- * *Minuartia smejkalii* Dvorakova
- Moehringia jankae* Griseb. ex Janka
- Moehringia lateriflora* (L.) Fenzl.
- Moehringia tommasinii* Marches.
- Moehringia villosa* (Wulfen) Fenzl
- Petrocoptis grandiflora* Rothm.
- Petrocoptis montsiciana* O. Bolos & Rivas Mart.
- Petrocoptis pseudoviscosa* Fernández Casas
- Silene furcata* Rafin. subsp. *angustiflora* (Rupr.) Walters
- * *Silene hicesiae* Brullo & Signorello
- Silene hispanica* Rouy ex Willk.
- *Silene holzmanii Heldr. ex Boiss.
- Silene longicilia* (Brot.) Otth.

▼M4

- Silene mariana* Pau
 * *Silene orphanidis* Boiss
 **Silene rothmaleri* Pinto da Silva
 *Silene velutina Pourret ex Loisel.
- CHENOPODIACEAE
Bassia (Kochia) *saxicola* (Guss.) A. J. Scott
 * *Creamnophyton lanfrancoi* Brullo et Pavone
 * *Salicornia veneta* Pignatti & Lausi
- CISTACEAE
Cistus palhinhae Ingram
Halimium verticillatum (Brot.) Sennen
Helianthemum alypoides Losa & Rivas Goday
Helianthemum caput-felis Boiss.
 * *Tuberaria major* (Willk.) Pinto da Silva & Rozeira
- COMPOSITAE
 * *Anthemis glaberrima* (Rech. f.) Greuter
Artemisia campestris L. subsp. *bottnica* A.N. Lundström ex Kindb.
 **Artemisia granatensis* Boiss.
 **Artemisia lacinata* Willd.
Artemisia oelandica (Besser) Komarov
 **Artemisia pancicii* (Janka) Ronn.
 *Aster pyrenaeus Desf. ex DC
 **Aster sorrentinii* (Tod) Lojac.
Carlina onopordifolia Besser
 **Carduus myriacanthus* Salzm. ex DC.
 *Centaurea alba L. subsp. *heldreichii* (Halacsy) Dostal
Centaurea alba L. subsp. *princeps* (Boiss. & Heldr.) Gugler
 **Centaurea akamantis* T. Georgiadis & G. Chatzikyriakou
 *Centaurea attica Nyman subsp. *megarenensis* (Halacsy & Hayek) Dostal
 **Centaurea balearica* J. D. Rodriguez
 *Centaurea borjae Valdes-Berm. & Rivas Goday
 **Centaurea citricolor* Font Quer
Centaurea corymbosa Pourret
Centaurea gadorensis G. Blanca
 **Centaurea horrida* Badaro
Centaurea immanuelis-loewii Degen
Centaurea jankae Brandza
 **Centaurea kalambakensis* Freyn & Sint.
Centaurea kartschiana Scop.
 **Centaurea lactiflora* Halacsy
Centaurea micrantha Hoffmanns. & Link subsp. *herminii* (Rouy) Dostál
 **Centaurea niederi* Heldr.
 **Centaurea peucedanifolia* Boiss. & Orph.
 **Centaurea pinnata* Pau
Centaurea pontica Prodan & E. I. Nyárády
Centaurea pulvinata (G. Blanca) G. Blanca
Centaurea rothmalerana (Arènes) Dostál
Centaurea vicentina Mariz
Cirsium brachycephalum Juratzka
 **Crepis crocifolia* Boiss. & Heldr.
Crepis granatensis (Willk.) Blanca & M. Cueto
Crepis pusilla (Sommier) Merxmüller
Crepis tectorum L. subsp. *nigrescens*
Erigeron frigidus Boiss. ex DC.
 **Helichrysum melitense* (Pignatti) Brullo et al
Hymenostemma pseudanthemis (Kunze) Willd.
Hyoseris frutescens Brullo et Pavone
Jurinea cyanoides (L.) Reichenb.
 **Jurinea fontqueri* Cuatrec.
Lamyropsis microcephala (Moris) Dittrich & Greuter
Leontodon microcephalus (Boiss. ex DC.) Boiss.
Leontodon boryi Boiss.
 **Leontodon siculosus* (Guss.) Finch & Sell
Leuzea longifolia Hoffmanns. & Link
Ligularia sibirica (L.) Cass.
 **Palaeocyanus crassifolius* (Bertoloni) Dostal
Santolina impressa Hoffmanns. & Link
Santolina semidentata Hoffmanns. & Link
Saussurea alpina subsp. *esthonica* (Baer ex Rupr.) Kupffer
 *Senecio elodes Boiss. ex DC.
Senecio jacobaea L. subsp. *gotlandicus* (Neuman) Sterner
Senecio nevadensis Boiss. & Reuter

▼M4

- Serratula lycopifolia* (Vill.) A. Kern
- Tephroseris longifolia* (Jacq.) Griseb et Schenk subsp. *moravica*
- CONVOLVULACEAE
 **Convolvulus argyrothamnus* Greuter
 * *Convolvulus fernandesii* Pinto da Silva & Teles
- CRUCIFERAE
Alyssum pyrenaicum Lapeyr.
 * *Arabis kennedyae* Meikle
Arabis sadina (Samp.) P. Cout.
Arabis scopoliana Boiss
 * *Biscutella neustriaca* Bonnet
Biscutella vincentina (Samp.) Rothm.
Boleum asperum (Pers.) Desvaux
Brassica glabrescens Poldini
Brassica hilarionis Post
Brassica insularis Moris
 * *Brassica macrocarpa* Guss.
Braya linearis Rouy
 * *Cochlearia polonica* E. Fröhlich
 * *Cochlearia tatrae* Borbas
 * *Coincyia rupestris* Rouy
 * *Coronopus navasii* Pau
Crambe tataria Sebeok
 * *Degenia velebitica* (Degen) Hayek
Diplotaxis ibicensis (Pau) Gómez-Campo
 * *Diplotaxis siettiana* Maire
Diplotaxis vicentina (P. Cout.) Rothm.
Draba cacuminum Elis Ekman
Draba cinerea Adams
Draba dorneri Heuffel.
Erucastrum palustre (Pirona) Vis.
Erysimum pieninicum (Zapal.) Pawl.
 * *Iberis arbuscula* Runemark
Iberis procumbens Lange subsp. *microcarpa* Franco & Pinto da Silva
Jonopsidium acaule (Desf.) Reichenb.
Jonopsidium savianum (Caruel) Ball ex Arcang.
- Rhynchosinapis erucastrum* (L.) Dandy ex Clapham subsp. *cintrana* (Coutinho) Franco & P. Silva (*Coincyia cintrana* (P. Cout.) Pinto da Silva)
- Sisymbrium cavanillesianum* Valdés & Castroviejo
Sisymbrium supinum L.
Thlaspi jankae A. Kern.
- CYPERACEAE
Carex holostoma Drejer
 * *Carex panormitana* Guss.
Eleocharis carniolica Koch
- DIOSCOREACEAE
 * *Borderea chouardii* (Gaussien) Heslot
- DROSERACEAE
Aldrovanda vesiculosa L.
- ELATINACEAE
Elatine gussonei (Sommier) Brullo et al
- ERICACEAE
Rhododendron luteum Sweet
- EUPHORBIACEAE
 * *Euphorbia margalidiana* Kuhbier & Lewejohann
Euphorbia transtagana Boiss.
- GENTIANACEAE
 * *Centaurium rigualii* Esteve
 * *Centaurium somedanum* Lainz
Gentiana ligustica R. de Vilm. & Chopinet
Gentianella anglica (Pugsley) E. F. Warburg
 * *Gentianella bohemica* Skalicky
- GERANIACEAE
 * *Erodium astragaloides* Boiss. & Reuter
Erodium paularense Fernández-González & Izco
 * *Erodium rupicola* Boiss.
- GLOBULARIACEAE
 * *Globularia stygia* Orph. ex Boiss.
- GRAMINEAE
Arctagrostis latifolia (R. Br.) Griseb.
Arctophila fulva (Trin.) N. J. Anderson
Avenula hackelii (Henriq.) Holub
Bromus grossus Desf. ex DC.
Calamagrostis chalybaea (Laest.) Fries
Cinna latifolia (Trev.) Griseb.
Coleanthus subtilis (Tratt.) Seidl
Festuca brigantina (Markgr.-Dannenb.) Markgr.-Dannenb.

▼M4

- Festuca duriotagana* Franco & R. Afonso
- Festuca elegans* Boiss.
- Festuca henriquesii* Hack.
- Festuca summilusitana* Franco & R. Afonso
- Gaudinia hispanica* Stace & Tutin
- Holcus setiglumis* Boiss. & Reuter subsp. *duriensis* Pinto da Silva
- Micropyropsis tuberosa* Romero - Zarco & Cabezudo
- Poa granitica* Br.-Bl. subsp. *disparilis* (E. I. Nyárády) E. I. Nyárády
- * *Poa riphaea* (Ascher et Graebner) Fritsch
- Pseudarrhenatherum pallens* (Link) J. Holub
- Puccinellia phryganodes* (Trin.) Scribnér + Merr.
- Puccinellia pungens* (Pau) Paunero
- * *Stipa austroitalica* Martinovsky
- * *Stipa bavarica* Martinovsky & H. Scholz
- Stipa danubialis* Dihoru & Roman
- * *Stipa styriaca* Martinovsky
- * *Stipa veneta* Moraldo
- * *Stipa zalesskii* Wilensky
- Trisetum subalpestre* (Hartman) Neuman
- GROSSULARIACEAE**
- * *Ribes sardoum* Martelli
- HIPPURIDACEAE**
- Hippuris tetraphylla* L. Fil.
- HYPERICACEAE**
- * *Hypericum aciferum* (Greuter) N.K.B. Robson
- IRIDACEAE**
- Crocus cyprius* Boiss. et Kotschy
- Crocus hartmannianus* Holmboe
- Gladiolus palustris* Gaud.
- Iris aphylla* L. subsp. *hungarica* Hegi
- Iris humilis* Georgi subsp. *arenaria* (Waldst. et Kit.) A. et D. Löve
- JUNCACEAE**
- Juncus valvatus* Link
- Luzula arctica* Blytt
- LABIATAE**
- Dracocephalum austriacum* L.
- * *Micromeria taygetea* P.H. Davis
- Nepeta dirphya* (Boiss.) Heldr. ex Halacsy
- * *Nepeta sphaciatica* P.H. Davis
- Origanum dictamnus* L.
- Phlomis brevibracteata* Turril
- Phlomis cypria* Post
- Salvia veneris* Hedge
- Sideritis cypria* Post
- Sideritis incana* subsp. *glaucia* (Cav.) Malagarriga
- Sideritis javalambreensis* Pau
- Sideritis serrata* Cav. ex Lag.
- Teucrium lepicephalum* Pau
- Teucrium turredanum* Losa & Rivas Goday
- * *Thymus camphoratus* Hoffmanns. & Link
- Thymus carnosus* Boiss.
- * *Thymus lotocephalus* G. López & R. Morales (*Thymus cephalotes* L.)
- LEGUMINOSAE**
- Anthyllis hystrix* Cardona, Contandr. & E. Sierra
- * *Astragalus algarbiensis* Coss. ex Bunge
- * *Astragalus aquilanus* Anzalone
- Astragalus centralpinus* Braun-Blanquet
- * *Astragalus macrocarpus* DC. subsp. *lefkarensis*
- * *Astragalus maritimus* Moris
- Astragalus peterfi* Jav.
- Astragalus tremolsianus* Pau
- * *Astragalus verrucosus* Moris
- * *Cytisus aeolicus* Guss. ex Lindl.
- Genista dorycnifolia* Font Quer
- Genista holopetala* (Fleischm. ex Koch) Baldacci
- Melilotus segetalis* (Brot.) Ser. subsp. *fallax* Franco
- * *Ononis hackelii* Lange
- Trifolium saxatile* All.
- * *Vicia bifoliolata* J.D. Rodríguez
- LENTIBULARIACEAE**
- * *Pinguicula crystallina* Sm.
- Pinguicula nevadensis* (Lindb.) Casper
- LILIACEAE**
- Allium grosii* Font Quer

▼M4

- **Androcymbium rechingeri* Greuter
 * *Asphodelus bento-rainhae* P. Silva
 * *Chionodoxa lochiae* Meikle in Kew Bull.
Colchicum arenarium Waldst. et Kit.
Hyacinthoides vicentina (Hoffmans. & Link) Rothm.
 * *Muscari gussonei* (Parl.) Tod.
Scilla litardierei Breist.
 * *Scilla morrisii* Meikle
Tulipa cypria Stapf
Tulipa hungarica Borbas
- LINACEAE**
 * *Linum dolomiticum* Borbas
 * *Linum muelleri* Moris (*Linum marinum muelleri*)
- LYTHRACEAE**
 * *Lythrum flexuosum* Lag.
- MALVACEAE**
Kosteletzkya pentacarpos (L.) Ledeb.
- NAJADACEAE**
Najas flexilis (Willd.) Rostk. & W.L. Schmidt
Najas tenuissima (A. Braun) Magnus
- OLEACEAE**
Syringa josikaea Jacq. Fil. ex Reichenb.
- ORCHIDACEAE**
Anacamptis urvilleana Sommier et Caruana Gatto
Calypso bulbosa L.
 * *Cephalanthera cucullata* Boiss. & Heldr.
Cypripedium calceolus L.
Dactylorhiza kalopissii E. Nelson
Gymnigritella runei Teppner & Klein
Himantoglossum adriaticum Baumann
Himantoglossum caprinum (Bieb.) V. Koch
Liparis loeselii (L.) Rich.
 * *Ophrys kotschyi* H.Fleischm. et Soo
 * *Ophrys lunulata* Parl.
- Ophrys melitensis* (Salkowski) J et P Devillers-Terschuren
Platanthera obtusata (Pursh) subsp. *oligantha* (Turez.) Hulten
- OROBANCHACEAE**
Orobanche densiflora Salzm. ex Reut.
- PAEONIACEAE**
Paeonia cambessedesii (Willk.) Willk.
Paeonia clusii F.C. Stern subsp. *rhodia* (Stearn) Tzanoudakis
Paeonia officinalis L. subsp. *banatica* (Rachel) Soo
Paeonia parnassica Tzanoudakis
- PALMAE**
Phoenix theophrasti Greuter
- PAPAVERACEAE**
Corydalis gotlandica Lidén
Papaver laestadianum (Nordh.) Nordh.
Papaver radicatum Rottb. subsp. *hyperboreum* Nordh.
- PLANTAGINACEAE**
Plantago algarbiensis Sampaio (*Plantago bracteosa* (Willk.) G. Sampaio)
Plantago almogravensis Franco
- PLUMBAGINACEAE**
Armeria berlengensis Daveau
 * *Armeria helodes* Martini & Pold
Armeria neglecta Girard
Armeria pseudarmeria (Murray) Mansfeld
 * *Armeria rouyania* Daveau
Armeria soleirolii (Duby) Godron
Armeria velutina Welw. ex Boiss. & Reuter
Limonium dodartii (Girard) O. Kuntze subsp. *lusitanicum* (Daveau) Franco
 * *Limonium insulare* (Beg. & Landi) Arrig. & Diana
Limonium lanceolatum (Hoffmans. & Link) Franco
Limonium multiflorum Erben
 * *Limonium pseudolaetum* Arrig. & Diana
 * *Limonium strictissimum* (Salzmann) Arrig.
- POLYGONACEAE**
Persicaria foliosa (H. Lindb.) Kitag.
Polygonum praelongum Coode & Cullen
Rumex rupestris Le Gall
- PRIMULACEAE**
Androsace mathildae Levier

▼M4

- Androsace pyrenaica* Lam.
- * *Cyclamen fatrense* Halda et Sojak
- * *Primula apennina* Widmer
- Primula carniolica* Jacq.
- Primula nutans* Georgi
- Primula palinuri* Petagna
- Primula scandinavica* Bruun
- Soldanella villosa* Darracq.
- RANUNCULACEAE
- * *Aconitum corsicum* Gayer (*Aconitum napellus* subsp. *corsicum*)
- Aconitum firmum* (Reichenb.) Neirl subsp. *moravicum* Skalicky
- Adonis distorta* Ten.
- Aquilegia bertolonii* Schott
- Aquilegia kitaibelii* Schott
- * *Aquilegia pyrenaica* D.C. subsp. *cazorlensis* (Heywood) Galiano
- * *Consolida samia* P.H. Davis
- * *Delphinium caseyi* B.L. Burtt
- Pulsatilla grandis* Wenderoth
- Pulsatilla patens* (L.) Miller
- * *Pulsatilla pratensis* (L.) Miller subsp. *hungarica* Soo
- * *Pulsatilla slavica* G. Reuss.
- * *Pulsatilla subslavica* Futak ex Golia-sova
- Pulsatilla vulgaris* Hill. subsp. *gotlandica* (Johanss.) Zaemelis & Paegle
- Ranunculus kykkoensis* Meikle
- Ranunculus lapponicus* L.
- * *Ranunculus weyleri* Mares
- RESEDACEAE
- *Reseda decursiva Forssk.
- ROSACEAE
- Agrimonia pilosa* Ledebour
- Potentilla delphinensis* Gren. & Godron
- Potentilla emilii-poppii* Nyárády
- * *Pyrus magyarica* Terpo
- Sorbus teodorii* Liljefors
- RUBIACEAE
- Galium cracoviense* Ehrend.
- * *Galium litorale* Guss.
- Galium moldavicum* (Dobrescu) Franco
- * *Galium sudeticum* Tausch
- * *Galium viridiflorum* Boiss. & Reuter
- SALICACEAE
- Salix salvifolia* Brot. subsp. *australis* Franco
- SANTALACEAE
- Thesium ebracteatum* Hayne
- SAXIFRAGACEAE
- Saxifraga berica* (Beguinot) D.A. Webb
- Saxifraga florulenta* Moretti
- Saxifraga hirculus* L.
- Saxifraga osloënsis* Knaben
- Saxifraga tombeanensis* Boiss. ex Engl.
- SCROPHULARIACEAE
- Antirrhinum charidemi* Lange
- Chaenorrhinum serpyllifolium* (Lange) Lange subsp. *lusitanicum* R. Fernandes
- * *Euphrasia genargentea* (Feoli) Diana
- Euphrasia marchesettii* Wettst. ex Marches.
- Linaria algarviana* Chav.
- Linaria coutinhoi* Valdés
- Linaria loeselii* Schweigger
- * *Linaria ficalhoana* Rouy
- Linaria flava* (Poiret) Desf.
- **Linaria hellenica* Turrill
- Linaria pseudolaxiflora* Lojacono
- * *Linaria ricardoi* Cout.
- Linaria tonzigii* Lona
- *Linaria tursica B. Valdés & Cabezudo
- Odontites granatensis* Boiss.
- * *Pedicularis sudetica* Willd.
- Rhinanthus oesilensis* (Ronniger & Saarsoo) Vassilcz
- Tozzia carpathica* Wol.
- Verbascum litigiosum* Samp.
- Veronica micrantha* Hoffmanns. & Link
- * *Veronica oetaea* L.-A. Gustavsson
- SOLANACEAE
- *Atropa baetica Willk.
- THYMELAEACEAE
- * *Daphne arbuscula* Celak

▼M4

<i>Daphne petraea</i> Leybold	* <i>Laserpitium longiradiatum</i> Boiss.
* <i>Daphne rodriguezii</i> Texidor	* <i>Naufragia balearica</i> Constans & Cannon
ULMACEAE	* <i>Oenanthe conioides</i> Lange
<i>Zelkova abelicea</i> (Lam.) Boiss.	<i>Petagnia saniculifolia</i> Guss.
UMBELLIFERAE	<i>Rouya polygama</i> (Desf.) Coincy
* <i>Angelica heterocarpa</i> Lloyd	* <i>Seseli intricatum</i> Boiss.
<i>Angelica palustris</i> (Besser) Hoffm.	<i>Seseli leucospermum</i> Waldst. et Kit
* <i>Apium bermejoi</i> Llorens	<i>Thorella verticillatinundata</i> (Thore) Briq.
<i>Apium repens</i> (Jacq.) Lag.	VALERIANACEAE
<i>Athamanta cortiana</i> Ferrarini	<i>Centranthus trinervis</i> (Viv.) Beguinot
* <i>Bupleurum capillare</i> Boiss. & Heldr.	VIOOLACEAE
* <i>Bupleurum kakiskalae</i> Greuter	<i>Viola delphinantha</i> Boiss.
<i>Eryngium alpinum</i> L.	* <i>Viola hispida</i> Lam.
* <i>Eryngium viviparum</i> Gay	<i>Viola jaubertiana</i> Mares & Vigineix
* <i>Ferula sadleriana</i> Lebed.	<i>Viola rupestris</i> F.W. Schmidt subsp. <i>relicta</i>
<i>Hladnikia pastinacifolia</i> Reichenb.	Jalas

LAVERE PLANTER

BRYOPHYTA	<i>Herzogiella turfacea</i> (Lindb.) I. Wats. (o)
<i>Bruchia vogesiaca</i> Schwaegr. (o)	<i>Hygrohypnum montanum</i> (Lindb.) Broth. (o)
<i>Bryhnia novae-angliae</i> (Sull & Lesq.) Grout (o)	<i>Jungermannia handelii</i> (Schiffn.) Amak. (o)
* <i>Bryoerythrophyllum campylocarpum</i> (C. Müll.) Crum. (<i>Bryoerythrophyllum machadoanum</i> (Sergio) M.O. Hill) (o)	<i>Mannia triandra</i> (Scop.) Grolle (o)
<i>Buxbaumia viridis</i> (Moug.) Moug. & Nestl. (o)	* <i>Marsupella profunda</i> Lindb. (o)
<i>Cephalozia macounii</i> (Aust.) Aust. (o)	<i>Meesia longisetosa</i> Hedw. (o)
<i>Cynodontium sueicum</i> (H. Arn. & C. Jens.) I. Hag. (o)	<i>Nothothylas orbicularis</i> (Schwein.) Sull. (o)
<i>Dichelyma capillaceum</i> (Dicks) Myr. (o)	<i>Ochyraea tatraensis</i> Vana (o)
<i>Dicranum viride</i> (Sull. & Lesq.) Lindb. (o)	<i>Orthothecium lapponicum</i> (Schimp.) C. Hartm. (o)
<i>Distichophyllum carinatum</i> Dix. & Nich. (o)	<i>Orthotrichum rogeri</i> Brid. (o)
<i>Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus</i> (Mitt.) Warnst. (o)	<i>Petalophyllum ralfsii</i> (Wils.) Nees & Gott. (o)
<i>Encalypta mutica</i> (I. Hagen) (o)	<i>Plagiomnium drummondii</i> (Bruch & Schimp.) T. Kop. (o)
<i>Hamatocaulis lapponicus</i> (Norrl.) Hedenäs (o)	<i>Riccia breidleri</i> Jur. (o)
ARTER, DER ER ENDEMISKE, FOR MAKARONESIEN (DE KANARISKE ØER, MADEIRA OG AZORERNE)	<i>Riella helicophylla</i> (Bory & Mont.) Mont. (o)
PTERIDOPHYTA	<i>Scapania massolongi</i> (K. Müll.) K. Müll. (o)
HYMENOPHYLLACEAE	<i>Sphagnum pylaisii</i> Brid. (o)
<i>Hymenophyllum maderensis</i> Gibby & Lovis	<i>Tayloria rudolphiana</i> (Garov) B. & S. (o)
DRYOPTERIDACEAE	<i>Tortella rigens</i> (N. Alberts) (o)
	* <i>Polystichum drepanum</i> (Sw.) C. Presl.
ISOETACEAE	<i>Isoetes azorica</i> Durieu & Paiva ex Milde

▼M4

- MARSILEACEAE
* *Marsilea azorica* Launert & Paiva
- ANGIOSPERMAE
- ASCLEPIADACEAE
Caralluma burchardii N.E. Brown
* *Ceropegia chrysantha* Svent.
- BORAGINACEAE
Echium candicans L. fil.
* *Echium gentianoides* Webb & Coincy
Myosotis azorica H.C. Watson
Myosotis maritima Hochst. in Seub.
- CAMPANULACEAE
* *Azorina vidalii* (H.C. Watson) Feer
Musschia aurea (L. f.) DC.
* *Musschia wollastonii* Lowe
- CAPRIFOLIACEAE
* *Sambucus palmensis* Link
- CARYOPHYLLACEAE
Spergularia azorica (Kindb.) Lebel
- CELASTRACEAE
Maytenus umbellata (R. Br.) Mabb.
- CHENOPodiaceae
Beta patula Ait.
- CISTACEAE
Cistus chinamadensis Banares & Romero
* *Helianthemum bystropogophyllum* Svent.
- COMPOSITAE
Andryala crithmifolia Ait.
* *Argyranthemum lidii* Humphries
Argyranthemum thalassophyllum (Svent.) Hump.
Argyranthemum winterii (Svent.) Humphries
* *Atractylis arbuscula* Svent. & Michaelis
Atractylis preauxiana Schultz.
Calendula maderensis DC.
Cheirolophus duranii (Burchard) Holub
Cheirolophus ghomerytus (Svent.) Holub
Cheirolophus junonianus (Svent.) Holub
Cheirolophus massonianus (Lowe) Hansen & Sund.
Cirsium latifolium Lowe
Helichrysum gossypinum Webb
- Helichrysum monogynum* Burtt & Sund.
Hypochoeris oligocephala (Svent. & Bramw.) Lack
* *Lactuca watsoniana* Trel.
* *Onopordum nogalesii* Svent.
* *Onopordum carduelinum* Bolle
Pericallis hadrosoma (Svent.) B. Nord.
Phagnalon benettii Lowe
Stemmacantha cynaroides (Chr. Son. in Buch) Ditt
Sventenia bupleuroides Font Quer
* *Tanacetum ptarmiciflorum* Webb & Berth
- CONVOLVULACEAE
* *Convolvulus caput-medusae* Lowe
* *Convolvulus lopez-socasii* Svent.
* *Convolvulus massonii* A. Dietr.
- CRASSULACEAE
Aeonium gomeraense Praeger
Aeonium saundersii Bolle
Aichryson dumosum (Lowe) Praeg.
Monanthes wildpretii Banares & Scholz
Sedum brissemoretii Raymond-Hamet
- CRUCIFERAE
* *Crambe arborea* Webb ex Christ
Crambe laevigata DC. ex Christ
* *Crambe sventenii* R. Petters ex Bramwell & Sund.
* *Parolinia schizogynoides* Svent.
Sinapidendron rupestre (Ait.) Lowe
- CYPERACEAE
Carex malato-belizii Raymond
- DIPSACACEAE
Scabiosa nitens Roemer & J.A. Schultes
- ERICACEAE
Erica scoparia L. subsp. *azorica* (Hochst.) D. A. Webb.
- EUPHORBIACEAE
* *Euphorbia handiensis* Burchard
Euphorbia lambii Svent.
Euphorbia stygiana H.C. Watson
- GERANIACEAE
* *Geranium maderense* P.F. Yeo
- GRAMINEAE
Deschampsia maderensis (Haeck. & Born.) Buschm.
Phalaris maderensis (Menezes) Menezes

▼M4

- GLOBULARIACEAE
 * *Globularia ascanii* D. Bramwell & Kunkel
 * *Globularia sarcophylla* Svent.
- LABIATAE
 * *Sideritis cystosiphon* Svent.
 * *Sideritis discolor* (Webb ex de Noe) Bolle
Sideritis infernalis Bolle
Sideritis marmorea Bolle
Teucrium abutiloides L'Hér.
Teucrium betonicum L'Hér.
- LEGUMINOSAE
 * *Anagyris latifolia* Brouss. ex. Willd.
Anthyllis lemanniana Lowe
 * *Dorycnium spectabile* Webb & Berthel
 * *Lotus azoricus* P. W. Ball
Lotus callis-viridis D. Bramwell & D. H. Davis
*Lotus kunkelii (E. Chueca) D. Bramwell & al.
*Teline rosmarinifolia Webb & Berthel.
*Teline salsoloidea Arco & Acebes.
Vicia dennesiana H.C. Watson
- LILIACEAE
 * *Androcymbium psammophilum* Svent.
Scilla maderensis Menezes
Semele maderensis Costa
- LORANTHACEAE
Arceuthobium azoricum Wiens & Hawksw.
- MYRICACEAE
 * *Myrica rivas-martinezii* Santos.
- OLEACEAE
Jasminum azoricum L.
Picconia azorica (Tutin) Knobl.
- ORCHIDACEAE
Goodyera macrophylla Lowe
- PITTOSPORACEAE
 * *Pittosporum coriaceum* Dryand. ex. Ait.
- PLANTAGINACEAE
Plantago malato-belizii Lawalree
- PLUMBAGINACEAE
Limonium arborescens (Brouss.) Kuntze
Limonium dendroides Svent.
- POLYGONACEAE
Rumex azoricus Rech. fil.
- RHAMNACEAE
Frangula azorica Tutin
- ROSACEAE
 * *Bencomia brachystachya* Svent.
Bencomia sphaerocarpa Svent.
 * *Chamaemeles coriacea* Lindl.
Dendriopoterium pulidoi Svent.
Maracetella maderensis (Born.) Svent.
Prunus lusitanica L. subsp. *azorica* (Mouillef.) Franco
Sorbus maderensis (Lowe) Dode
- SANTALACEAE
Kunkeliella subsucculenta Kammer
- SCROPHULARIACEAE
 * *Euphrasia azorica* H.C. Watson
Euphrasia grandiflora Hochst. in Seub.
 * *Isoplexis chalcantha* Svent. & O'Shanahan
Isoplexis isabelliana (Webb & Berthel.) Masferrer
Odontites holiana (Lowe) Benth.
Sibthorpia peregrina L.
- SOLANACEAE
 * *Solanum lidii* Sunding
- UMBELLIFERAE
Ammi trifoliatum (H.C. Watson) Trelease
Bupleurum handiense (Bolle) Kunkel
Chaerophyllum azoricum Trelease
Ferula latipinna Santos
Melanoselinum decipiens (Schrader & Wendl.) Hoffm.
Monizia edulis Lowe

▼M4

Oenanthe divaricata (R. Br.) Mabb.

VIOLACEAE

Sanicula azorica Guthnick ex Seub.

Viola paradoxa Lowe

LAVERE PLANTER

BRYOPHYTA

* *Echinodium spinosum* (Mitt.) Jur. (o)

* *Thamnobryum fernandesii* Sergio (o).

▼B*BILAG III***KRITERIER FOR UDVÆLGELSE AF DE LOKALITETER, DER KAN UDPEGES SOM LOKALITETER AF FÆLLESSKABS BETYDNING OG SOM SÆRLIGE BEVARINGSOMRÅDER**

ETAPE 1: National vurdering af lokaliteternes relative betydning for hver naturtype i bilag I og hver art i bilag II (herunder prioriterede naturtyper og prioriterede arter)

A. Kriterier for vurdering af lokaliteten for en given naturtype i bilag I

- a) Den pågældende naturtypes repræsentativitet på lokaliteten.
- b) Den del af lokaliteten, der er dækket af den pågældende naturtype i forhold til det samlede areal, der er dækket af denne naturtype på det nationale område.
- c) Bevaringsgraden af og retableringsmuligheden for den pågældende naturtypes struktur og funktioner.
- d) Global vurdering af lokalitetens værdi for bevaringen af den pågældende naturtype.

B. Kriterier for vurdering af lokaliteten for en given art i bilag II

- a) Størrelse og tæthed af den bestand af arten, der findes på lokaliteten, i forhold til de bestande, der findes på det nationale område.
- b) Bevaringsgraden af og retableringsmuligheden for de levestedselementer, der er værtige for den pågældende art.
- c) Isolationsgrad af den bestand, der findes på lokaliteten, i forhold til artens naturlige udbredelsesområde.
- d) Samlet vurdering af lokalitetens værdi for bevaringen af den pågældende art.

C. Efter disse kriterier klassificerer medlemsstaterne de lokaliteter, som de foreslår til den nationale liste, som lokaliteter, der kan udpeges som lokaliteter af fællesskabsbetydning, efter deres relative værdi for bevaringen af hver naturtype i bilag I eller hver art i bilag II.

D. Denne liste viser de lokaliteter, hvor de prioriterede naturtyper og prioriterede arter, som medlemsstaterne har udvalgt efter kriterierne i A og B, findes.

ETAPE 2: Vurdering af betydningen for Fællesskabet af de lokaliteter, der er opført på de nationale lister.

1. Samtlige af medlemsstaterne i etape 1 udpegede lokaliteter, hvor der findes prioriterte naturtyper og/eller prioriterte arter, betragtes som lokaliteter af fællesskabsbetydning.

▼B

2. Ved vurderingen af betydningen for Fællesskabet af de øvrige lokaliteter på de nationale lister, dvs. af, hvorvidt de bidrager til at opretholde eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for en naturtype i bilag I eller en art i bilag II og/eller til sammenhængen i Natura 2000, tages der hensyn til følgende kriterier:
  - a) lokalitetens relative værdi på nationalt plan
  - b) lokalitetens geografiske placering i forhold til migrationsvejene for arter i bilag II samt til dens eventuelle tilhørsforhold til et sammenhængende økosystem, der er beliggende på begge sider af en eller flere af Fællesskabets indre grænser.
  - c) lokalitetens samlede areal
  - d) antallet af naturtyper i bilag I og arter i bilag II, der findes på lokaliteten
  - e) lokalitetens samlede økologiske værdi for de pågældende biogeografiske områder og/eller for hele det i artikel 2 nævnte område både for så vidt angår det karakteristiske eller unikke aspekt af elementerne heri og deres sammensætning.

▼M4**BILAG IV****DYRE- OG PLANTEARTER AF FÆLESSKABS BETYDNING, DER KRÆVER STRENG BESKYTTELSE**

De arter, der er opført i dette bilag, er angivet enten:

- ved den pågældende arts eller underarts navn, eller
- ved samtlige arter tilhørende en højere systematisk enhed (taxon) eller en nærmere angivet del af denne.

Forkortelsen »spp.« efter navnet på en familie eller en slægt henviser til samtlige arter tilhørende denne familie eller slægt.

a) DÝR**HVIRVELDÝR**

PATTEDÝR	Microtidae
INSECTIVORA	<i>Dinaromys bogdanovi</i>
Erinaceidae	<i>Microtus cabrerae</i>
	<i>Microtus oeconomus arenicola</i>
<i>Erinaceus algirus</i>	<i>Microtus oeconomus mehelyi</i>
Soricidae	<i>Microtus taticus</i>
	<i>Crocidura canariensis</i>
	<i>Crocidura sicula</i>
<i>Crocidura canariensis</i>	Zapodidae
Talpidae	<i>Sicista betulina</i>
	<i>Sicista subtilis</i>
<i>Galemys pyrenaicus</i>	
MICROCHIROPTERA	Hystricidae
Alle arter	<i>Hystrix cristata</i>
MEGACHIROPTERA	CARNIVORA
Pteropodidae	Canidae
	<i>Alopex lagopus</i>
<i>Rousettus aegyptiacus</i>	<i>Canis lupus</i> (bortset fra de græske populationer nord for 39° breddegrad; estiske populationer; spanske populationer nord for Duero; bulgarske, lettiske, litauiske, polske, slovakiske og finske populationer i rensdyrforvalningsområdet som defineret i paragraf 2 i finsk lov nr. 848/90 af 14. september 1990 om rensdyrforvaltning)
RODENTIA	Ursidae
Gliridae	<i>Ursus arctos</i>
	Mustelidae
Alle arter undtagen <i>Glis glis</i> og <i>Eliomys quercinus</i>	<i>Lutra lutra</i>
Sciuridae	<i>Mustela eversmannii</i>
	<i>Mustela lutreola</i>
<i>Marmota marmota lattrostris</i>	<i>Vormela peregusna</i>
<i>Pteromys volans (Sciuropterus russicus)</i>	Felidae
<i>Spermophilus citellus (Citellus citellus)</i>	
<i>Spermophilus suslicus (Citellus suslicus)</i>	<i>Felis silvestris</i>
<i>Sciurus anomalus</i>	<i>Lynx lynx</i> (bortset fra den estiske population)
Castoridae	<i>Lynx pardinus</i>
<i>Castor fiber</i> (bortset fra de estiske, lettiske, litauiske, polske, finske og svenske populationer)	
Cricetidae	
<i>Cricetus cricetus</i> (bortset fra de ungarske populationer)	
<i>Mesocricetus newtoni</i>	

▼M4

Phocidae		<i>Dalmatolacerta oxycephala</i>
	<i>Monachus monachus</i>	<i>Dinarolacerta mosorensis</i>
	<i>Phoca hispida saimensis</i>	<i>Gallotia atlantica</i>
ARTIODACTYLA		<i>Gallotia galloti</i>
Cervidae		<i>Gallotia galloti insulanagae</i>
	<i>Cervus elaphus corsicanus</i>	<i>Gallotia simonyi</i>
Bovidae		<i>Gallotia stehlini</i>
	<i>Bison bonasus</i>	<i>Lacerta agilis</i>
	<i>Capra aegagrus</i> (naturlige populationer)	<i>Lacerta bedriagae</i>
	<i>Capra pyrenaica pyrenaica</i>	<i>Lacerta bonnali</i> (<i>Lacerta monticola</i>)
	<i>Ovis gmelini musimon</i> (<i>Ovis ammon musimon</i>) (naturlige populationer — Korsika og Sardinien)	<i>Lacerta monticola</i>
	<i>Ovis orientalis ophion</i> (<i>Ovis gmelini ophion</i>)	<i>Lacerta danfordi</i>
	<i>Rupicapra pyrenaica ornata</i> (<i>Rupicapra rupicapra ornata</i>)	<i>Lacerta dugesii</i>
	<i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>	<i>Lacerta graeca</i>
	<i>Rupicapra rupicapra tatra</i>	<i>Lacerta horvathi</i>
CETACEA		<i>Lacerta schreiberi</i>
	Alle arter	<i>Lacerta trilineata</i>
KRYBDYR		<i>Lacerta viridis</i>
TESTUDINATA		<i>Lacerta vivipara pannonica</i>
Testudinidae		<i>Ophisops elegans</i>
	<i>Testudo graeca</i>	<i>Podarcis erhardii</i>
	<i>Testudo hermanni</i>	<i>Podarcis filfolensis</i>
	<i>Testudo marginata</i>	<i>Podarcis hispanica atrata</i>
Cheloniidae		<i>Podarcis lilfordi</i>
	<i>Caretta caretta</i>	<i>Podarcis melisellensis</i>
	<i>Testudinata</i>	<i>Podarcis milensis</i>
	<i>Lepidochelys kempii</i>	<i>Podarcis muralis</i>
	<i>Eretmochelys imbricata</i>	<i>Podarcis peloponnesiaca</i>
Dermochelyidae		<i>Podarcis pityusensis</i>
	<i>Dermochelys coriacea</i>	<i>Podarcis sicula</i>
Emydidae		<i>Podarcis taurica</i>
	<i>Emys orbicularis</i>	<i>Podarcis tiliguerta</i>
	<i>Mauremys caspica</i>	<i>Podarcis wagleriana</i>
	<i>Mauremys leprosa</i>	Scincidae
SAURIA		<i>Ablepharus kitaibelii</i>
Lacertidae		<i>Chalcides bedriagai</i>
	<i>Algyroides fitzingeri</i>	<i>Chalcides ocellatus</i>
	<i>Algyroides marchi</i>	<i>Chalcides sexlineatus</i>
	<i>Algyroides moreoticus</i>	<i>Chalcides simonyi</i> (<i>Chalcides occidentalis</i>)
	<i>Algyroides nigropunctatus</i>	<i>Chalcides viridianus</i>
		<i>Ophiomorus punctatissimus</i>
		Gekkonidae
		<i>Cyrtopodion kotschy</i>
		<i>Phyllodactylus europaeus</i>

▼M4

	<i>Tarentola angustimentalis</i>	<i>Euproctis asper</i>
	<i>Tarentola boettgeri</i>	<i>Euproctis montanus</i>
	<i>Tarentola delalandii</i>	<i>Euproctis platycephalus</i>
	<i>Tarentola gomerensis</i>	<i>Mertensiella luscani (Salamandra luscani)</i>
Agamidae		<i>Salamandra atra</i>
	<i>Stellio stellio</i>	<i>Salamandra aurorae</i>
Chamaeleontidae		<i>Salamandra lanzai</i>
	<i>Chamaeleo chamaeleon</i>	<i>Salamandrina terdigitata</i>
Anguidae		<i>Triturus carnifex (Triturus cristatus carnifex)</i>
	<i>Ophisaurus apodus</i>	<i>Triturus cristatus (Triturus cristatus cristatus)</i>
OPHIDIA		<i>Triturus italicus</i>
Colubridae		<i>Triturus karelinii (Triturus cristatus karelinii)</i>
	<i>Coluber caspius</i>	<i>Triturus marmoratus</i>
	<i>Coluber cypriensis</i>	<i>Triturus montandoni</i>
	<i>Coluber hippocrepis</i>	<i>Triturus vulgaris ampelensis</i>
	<i>Coluber jugularis</i>	Proteidae
	<i>Coluber laurenti</i>	<i>Proteus anguinus</i>
	<i>Coluber najadum</i>	Plethodontidae
	<i>Coluber nummifer</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) ambrosii</i>
	<i>Coluber viridiflavus</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) flavus</i>
	<i>Coronella austriaca</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) genei</i>
	<i>Eirenis modesta</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) imperialis</i>
	<i>Elaphe longissima</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) strinatii (Hydromantes (Speleomantes) italicus)</i>
	<i>Elaphe quatuorlineata</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) supramontis</i>
	<i>Elaphe situla</i>	ANURA
	<i>Natrix natrix cetti</i>	Discoglossidae
	<i>Natrix natrix corsa</i>	<i>Alytes cisternasii</i>
	<i>Natrix natrix cypriaca</i>	<i>Alytes muletensis</i>
	<i>Natrix tessellata</i>	<i>Alytes obstetricans</i>
	<i>Telescopus falax</i>	<i>Bombina bombina</i>
Viperidae		<i>Bombina variegata</i>
	<i>Vipera ammodytes</i>	<i>Discoglossus galganoi (herunder Discoglossus »jeanneae«)</i>
	<i>Macrovipera schweizeri (Vipera lebetina schweizeri)</i>	<i>Discoglossus montalentii</i>
	<i>Vipera seoanni</i> (bortset fra de spanske populationer)	<i>Discoglossus pictus</i>
	<i>Vipera ursinii</i>	<i>Discoglossus sardus</i>
	<i>Vipera xanthina</i>	Ranidae
Boidae		<i>Rana arvalis</i>
	<i>Eryx jaculus</i>	<i>Rana dalmatina</i>
PADDER		<i>Rana graeca</i>
CAUDATA		<i>Rana iberica</i>
Salamandridae		<i>Rana italica</i>
	<i>Chioglossa lusitanica</i>	<i>Rana latastei</i>

▼M4

	<i>Rana lessonae</i>	SALMONIFORMES
Pelobatidae		Coregonidae
	<i>Pelobates cultripes</i>	<i>Coregonus oxyrhynchus</i> (opstigende populationer i visse områder af Nordsøen bortset fra finske populationer)
	<i>Pelobates fuscus</i>	
	<i>Pelobates syriacus</i>	
Bufonidae		CYPRINIFORMES
	<i>Bufo calamita</i>	Cyprinidae
	<i>Bufo viridis</i>	<i>Anaecypris hispanica</i>
Hylidae		<i>Phoxinus percnurus</i>
	<i>Hyla arborea</i>	ATHERINIFORMES
	<i>Hyla meridionalis</i>	Cyprinodontidae
	<i>Hyla sarda</i>	<i>Valencia hispanica</i>
FISK		PERCIFORMES
ACIPENSERIFORMES		Percidae
Acipenseridae		<i>Gymnocephalus baloni</i>
	<i>Acipenser naccarii</i>	<i>Romanichthys valsanicola</i>
	<i>Acipenser sturio</i>	<i>Zingel asper</i>

HVRVELLØSE DYR

LEDDYR		
CRUSTACEA		<i>Propomacrus cypriacus</i>
Isopoda		<i>Pseudogaurotina excellens</i>
	<i>Armadillidium ghardalamensis</i>	<i>Pseudoseriscius cameroni</i>
INSECTA		<i>Pytho kolwensis</i>
Coleoptera		<i>Rosalia alpina</i>
	<i>Bolbelasmus unicornis</i>	Lepidoptera
	<i>Buprestis splendens</i>	<i>Apatura metis</i>
	<i>Carabus hampei</i>	<i>Arytrura musculus</i>
	<i>Carabus hungaricus</i>	<i>Catopta thrips</i>
	<i>Carabus olympiae</i>	<i>Chondrosoma fiduciarium</i>
	<i>Carabus variolosus</i>	<i>Coenonympha hero</i>
	<i>Carabus zawadzskii</i>	<i>Coenonympha oedippus</i>
	<i>Cerambyx cerdo</i>	<i>Colias myrmidone</i>
	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	<i>Cucullia mixta</i>
	<i>Dorcadion fulvum cervae</i>	<i>Dioszeghyana schmidii</i>
	<i>Duvalius gebhardti</i>	<i>Erannis ankeraria</i>
	<i>Duvalius hungaricus</i>	<i>Erebia calcaria</i>
	<i>Dytiscus latissimus</i>	<i>Erebia christi</i>
	<i>Graphoderus bilineatus</i>	<i>Erebia sudetica</i>
	<i>Leptodirus hochenwarti</i>	<i>Eriogaster catax</i>
	<i>Pilemia tigrina</i>	<i>Fabriciana elisa</i>
	<i>Osmoderma eremita</i>	<i>Glyptipterix loricatella</i>
	<i>Phryganophilus ruficollis</i>	<i>Gortyna borelii lunata</i>
	<i>Probaticus subrugosus</i>	<i>Hypodryas maturna</i>
		<i>Hyles hippophaes</i>

▼M4

<i>Leptidea morsei</i>	<i>Isophya stysi</i>
<i>Lignyoptera fumidaria</i>	<i>Myrmecophilus baronii</i>
<i>Lopinga achine</i>	<i>Odontopodisma rubripes</i>
<i>Lycaena dispar</i>	<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>
<i>Lycaena helle</i>	<i>Pholidoptera transsylvanica</i>
<i>Maculinea arion</i>	<i>Saga pedo</i>
<i>Maculinea nausithous</i>	<i>Stenobothrus (Stenobothrodes) eurasius</i>
<i>Maculinea teleius</i>	ARACHNIDA
<i>Melanargia arge</i>	Araneae
<i>Nymphalis vaualbum</i>	<i>Macrothele calpeiana</i>
<i>Papilio alexanor</i>	BLØDDYR
<i>Papilio hospiton</i>	GASTROPODA
<i>Parnassius apollo</i>	<i>Anisus vorticulus</i>
<i>Parnassius mnemosyne</i>	<i>Caseolus calculus</i>
<i>Phyllometra culminaria</i>	<i>Caseolus commixta</i>
<i>Plebicula golgus</i>	<i>Caseolus sphaerula</i>
<i>Polymixis rufocincta isolata</i>	<i>Chilostoma banaticum</i>
<i>Polyommatus eroides</i>	<i>Discula leacockiana</i>
<i>Proserpinus proserpina</i>	<i>Discula tabellata</i>
<i>Proterebia afra dalmata</i>	<i>Discula testudinalis</i>
<i>Pseudophilotes bavius</i>	<i>Discula turricula</i>
<i>Xylomoia strix</i>	<i>Discus defloratus</i>
<i>Zerynthia polyxena</i>	<i>Discus guerinianus</i>
Mantodea	<i>Elona quimperiana</i>
	<i>Geomalacus maculosus</i>
Odonata	<i>Geomitra moniziana</i>
	<i>Gibbula nivosa</i>
	<i>Hygromia kovacci</i>
	<i>Idiomela (Helix) subplicata</i>
	<i>Lampedusa imitatrix</i>
	<i>Lampedusa melitensis</i>
	<i>Leiostyla abbreviata</i>
	<i>Leiostyla cassida</i>
	<i>Leiostyla corneocostata</i>
	<i>Leiostyla gibba</i>
	<i>Leiostyla lamellosa</i>
	<i>Paladilhia hungarica</i>
	<i>Patella ferruginea</i>
	<i>Sadleriana pannonica</i>
Orthoptera	<i>Theodoxus prevostianus</i>
	<i>Theodoxus transversalis</i>
	BIVALVIA
	Anisomyaria
	<i>Lithophaga lithophaga</i>

▼M4

<i>Pinna nobilis</i>	Dreissenidae
Unionoida	<i>Congeria kusceri</i>
<i>Margaritifera auricularia</i>	ECHINODERMATA
<i>Unio crassus</i>	Echinoidea <i>Centrostephanus longispinus</i>

b) PLANTER

Bilag IV b) indeholder alle plantarter opført i bilag II b) (*) plus nedenstående arter:

PTERIDOPHYTA	GESNERIACEAE
ASPLENIACEAE	<i>Jankaea heldreichii</i> (Boiss.) Boiss.
<i>Asplenium hemionitis</i> L.	<i>Ramonda serbica</i> Pancic
ANGIOSPERMAE	IRIDACEAE
AGAVACEAE	<i>Crocus etruscus</i> Parl.
<i>Dracaena draco</i> (L.) L.	<i>Iris boissieri</i> Henriq.
AMARYLLIDACEAE	<i>Iris marisca</i> Ricci & Colasante
<i>Narcissus longispathus</i> Pugsley	LABIATAE
<i>Narcissus triandrus</i> L.	<i>Rosmarinus tomentosus</i> Huber-Morath & Maire
BERBERIDACEAE	<i>Teucrium charidemi</i> Sandwith
<i>Berberis maderensis</i> Lowe	<i>Thymus capitellatus</i> Hoffmanns. & Link
CAMPANULACEAE	<i>Thymus villosus</i> L. subsp. <i>villosus</i> L.
<i>Campanula morettiana</i> Reichenb.	LILIACEAE
<i>Physoplexis comosa</i> (L.) Schur.	<i>Androcymbium europaeum</i> (Lange) K. Richter
CARYOPHYLLACEAE	<i>Bellevalia hackelli</i> Freyn
<i>Moehringia fontqueri</i> Pau	<i>Colchicum corsicum</i> Baker
COMPOSITAE	<i>Colchicum cousturieri</i> Greuter
<i>Argyranthemum pinnatifidum</i> (L.f.) Lowe subsp. <i>succulentum</i> (Lowe) C. J. Humphries	<i>Fritillaria conica</i> Rix
<i>Helichrysum sibthorpii</i> Rouy	<i>Fritillaria drenovskii</i> Degen & Stoy.
<i>Picris willkommii</i> (Schultz Bip.) Nyman	<i>Fritillaria gussichiae</i> (Degen & Doerfler) Rix
<i>Santolina elegans</i> Boiss. ex DC.	<i>Fritillaria obliqua</i> Ker-Gawl.
<i>Senecio caespitosus</i> Brot.	<i>Fritillaria rhodocanakis</i> Orph. ex Baker
<i>Senecio lagascanus</i> DC. subsp. <i>lusitanicus</i> (P. Cout.) Pinto da Silva	<i>Ornithogalum reverchonii</i> Degen & Herv.-Bass.
<i>Wagenitzia lancifolia</i> (Sieber ex Sprengel) Dostal	<i>Scilla beirana</i> Samp.
CRUCIFERAE	<i>Scilla odorata</i> Link
<i>Murbeckiella sousae</i> Rothm.	ORCHIDACEAE
EUPHORBIACEAE	<i>Ophrys argolica</i> Fleischm.
<i>Euphorbia nevadensis</i> Boiss. & Reuter	<i>Orchis scopolorum</i> Simsmerh.
PRIMULACEAE	<i>Spiranthes aestivalis</i> (Poiret) L.C.M. Richard
	<i>Androsace cylindrica</i> DC.

(*) Bortseft fra bryofytter i bilag II (b).

▼M4

<i>Primula glaucescens</i> Moretti	SCROPHULARIACEAE
<i>Primula spectabilis</i> Tratt.	<i>Antirrhinum lopesianum</i> Rothm.
RANUNCULACEAE	<i>Lindernia procumbens</i> (Krocker) Philcox
<i>Aquilegia alpina</i> L.	SOLANACEAE
SAPOTACEAE	<i>Mandragora officinarum</i> L.
<i>Sideroxylon marmulano</i> Banks ex Lowe	THYMELAEACEAE
SAXIFRAGACEAE	<i>Thymelaea broteriana</i> P. Cout.
<i>Saxifraga cintrana</i> Kuzinsky ex Willk.	UMBELLIFERAEE
<i>Saxifraga portosanctana</i> Boiss.	<i>Bunium brevifolium</i> Lowe
<i>Saxifraga presolanensis</i> Engl.	VIOLACEAE
<i>Saxifraga valdensis</i> DC.	<i>Viola athois</i> W. Becker
<i>Saxifraga vayredana</i> Luizet	<i>Viola cazorlensis</i> Gandoger

▼M3*BILAG V*

**DYRE- OG PLANTEARTER AF FÆLESSKABS BETYDNING, FOR
HVIS INDSAMLING I NATUREN OG UDNYTTELSE DER KAN
TRÆFFES FORVALTNINGSFORANSTALTNINGER**

Arterne i dette bilag er anført:

- enten ved artens eller underartens navn
- eller ved samtlige arter tilhørende en højere systematisk enhed (taxon) eller en nærmere angivet del af denne.

Forkortelsen »spp.« efter navnet på en familie eller en slægt henviser til samtlige arter tilhørende denne familie eller slægt.

a) ***DYR***

HVIRVELDYR

PATTEDYR

RODENTIA

Castoridae

Castor fiber (de finske, svenske, lettiske, litauiske, estiske og polske populationer)

Cricetidae

Cricetus cricetus (de ungarske populationer)

CARNIVORA

Canidae

Canis aureus

Canis lupus (de spanske populationer nord for Duero samt de græske populationer nord for 39. breddegrad, de finske populationer i rensdyrforvalningsområdet som defineret i paragraf 2 i finsk lov nr. 848/90 af 14. september 1990 om rensdyrforvaltning samt de bulgarske, lettiske, litauiske, estiske, polske og slovakiske populationer)

Mustelidae

Martes martes

Mustela putorius

Felidae

Lynx lynx (den estiske population)

Phocidae

Samtlige arter, der ikke er opført i bilag IV

Viverridae

Genetta genetta

Herpestes ichneumon

DUPLICIDENTATA

Leporidae

Lepus timidus

▼M3

ARTIODACTYLA

Bovidae

Capra ibex

Capra pyrenaica (bortset fra *Capra pyrenaica pyrenaica*)

Rupicapra rupicapra (bortset fra *Rupicapra rupicapra balcanica*, *Rupicapra rupicapra ornata* og *Rupicapra rupicapra tatra*)

PADDER

ANURA

Ranidae

Rana esculenta

Rana perezi

Rana ridibunda

Rana temporaria

FISK

PETROMYZONIFORMES

Petromyzonidae

Lampetra fluviatilis

Lethenteron zanandrai

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

Samtlige arter, der ikke er anført i bilag IV

CLUPEIFORMES

Clupeidae

Alosa spp.

SALMONIFORMES

Salmonidae

Thymallus thymallus

Coregonus spp. (bortset fra *Coregonus oxyrhynchus* — (anadrome populationer i visse områder af Nordsøen))

Hucho hucho

Salmo salar (kun i ferskvand)

CYPRINIFORMES

Cyprinidae

Aspius aspius

Barbus spp.

Pelecus cultratus

Rutilus friesii meidingeri

Rutilus pigus

▼M3

SILURIFORMES

Siluridae

Silurus aristotelis

PERCIFORMES

Percidae

Gymnocephalus schraetzer

Zingel zingel

HVIRVELLØSE DYR

COELENTERATA

CNIDARIA

Corallium rubrum

MOLLUSCA

GASTROPODA — STYLOMMATOPHORA

Helix pomatia

BIVALVIA — UNIONOIDA

Margaritiferidae

Margaritifera margaritifera

Unionidae

Microcondylaea compressa

Unio elongatulus

ANNELIDA

HIRUDINOIDEA — ARHYNCHOBDELLAE

Hirudinidae

Hirudo medicinalis

ARTHROPODA

CRUSTACEA — DECAPODA

Astacidae

Astacus astacus

Austropotamobius pallipes

Austropotamobius torrentium

Scyllaridae

Scyllarides latus

INSECTA — LEPIDOPTERA

Saturniidae

Graellsia isabellae

b) **PLANTER**

ALGAE

RHODOPHYTA

▼M3

CORALLINACEAE

Lithothamnium coralloides Crouan frat.

Phymatolithon calcareum (Poll.) Adey & McKibbin

LICHENES

CLADONIACEAE

Cladonia L. subgenus *Cladina* (Nyl.) Vain.

BRYOPHYTA

MUSCI

LEUCOBRYACEAE

Leucobryum glaucum (Hedw.) AAngstr.

SPHAGNACEAE

Sphagnum L. spp. ((bortset fra *Sphagnum pylaisii* Brid.))

PTERIDOPHYTA

Lycopodium spp.

ANGIOSPERMAE

AMARYLLIDACEAE

Galanthus nivalis L.

Narcissus bulbocodium L.

Narcissus juncifolius Lagasca

COMPOSITAE

Arnica montana L.

Artemisia eriantha Tem

Artemisia genipi Weber

Doronicum plantagineum L. subsp. *tournefortii* (Rouy) P. Cout.

Leuzea rhabonticoides Graells

CRUCIFERAE

Alyssum pintadasilvae Dudley.

Malcolmia lacera (L.) DC. subsp. *graccilima* (Samp.) Franco

Murbeckiella pinnatifida (Lam.) Rothm. subsp. *herminii* (Rivas-Martinez)
Greuter & Burdet

GENTIANACEAE

Gentiana lutea L.

IRIDACEAE

Iris lusitanica Ker-Gawler

LABIATAE

Teucrium salviastrum Schreber subsp. *salviastrum* Schreber

▼M3

LEGUMINOSAE

Anthyllis lusitanica Cullen & Pinto da Silva

Dorycnium pentaphyllum Scop. subsp. *transmontana* Franco

Ulex densus Welw. ex Webb.

LILIACEAE

Lilium rubrum Lmk

Ruscus aculeatus L.

PLUMBAGINACEAE

Armeria sampaio (Bernis) Nieto Feliner

ROSACEAE

Rubus genevieri Boreau subsp. *herminii* (Samp.) P. Cout.

SCROPHULARIACEAE

Anarrhinum longipedicelatum R. Fernandes

Euphrasia mendonçae Samp.

Scrophularia grandiflora DC. subsp. *grandiflora* DC.

Scrophularia berminii Hoffmanns & Link

Scrophularia sublyrata Brot.

▼B

BILAG VI

**FORBUDTE MIDLER OG METODER TIL INDFANGNING OG DRAB
SAMT FORBUDTE TRANSPORTFORMER**

a) **Ikke-selektive midler**

PATTEDYR

- levende lokkedyr, som er blinde eller lemlæstede
- båndoptagere
- elektriske og elektroniske apparater, som kan dræbe eller lamme
- kunstigt lys
- spejle og lignende blændende anordninger
- anordninger til belysning af målet
- sigteanordning til skydning om natten, med elektronisk billedforstærker eller billedkonverter
- sprængstoffer
- net, der i princippet eller efter brugsbetingelserne ikke er selektive
- fælder, der i princippet eller efter brugsbetingelserne ikke er selektive
- armbrøster
- gift og madding indeholdende gift eller bedøvende midler
- gasning eller udrygning
- halv- eller helautomatiske våben, hvis magasin kan rumme mere end to patroner.

FISK

- gift
- sprængstoffer.

b) **Transportformer**

- flyvemaskiner
- motorkøretøjer i bevægelse.